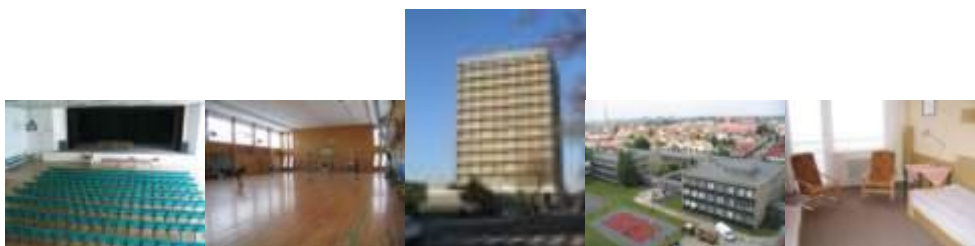

Minimální preventivní program SOŠ a SOU Nymburk pro školní rok 2024/2025

Škola bez drog – kdo si hraje, nezlobí...

adresa: V Kolonii 1804, 288 02 Nymburk

web: www.copnb.cz

e-mail: cop@copnb.cz

tel.: 325 512 154

325 512 182

325 514 263

mobil: 733 715 241

fax: 325 512 764

datová schránka: piumpkj9

(přijímáme formáty xls/xlsx, doc/docx, pdf, png, jpg, mp3, mp4)

OBSAH		2
1	SOŠ a SOU Nymburk – charakteristika a MPP	4
1.1	Analýza současného stavu v oblasti SPJ na škole	7
2	Prevence SPJ, její cíle, personální zajištění, cílové skupiny a školní poradenské pracoviště	8
2.1	Primární a sekundární prevence, prevence nespecifická a specifická	8
2.2	Cíle MPP	9
2.2.1	Cíle krátkodobé	9
2.2.2	Cíle střednědobé	9
2.2.3	Cíle dlouhodobé	10
2.3	Personální zajištění	10
2.3.1	Spolupráce s dalšími odborníky a subjekty	12
2.4.2	Užitečné internetové stránky	12
2.4	Školní poradenské pracoviště (ŠPP)	12
2.5	Školní neúspěšnost žáků, její příčiny, prevence a možnosti řešení	13
2.4.1	Školní neúspěšnost žáků	13
2.4.2	Důvody způsobující školní neúspěšnost žáků	13
2.4.3	Možnosti prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků	14

2.4.4	Postup při řešení školní neúspěšnosti	14
2.4.5	Možné formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti	15
2.6	Dokumentace spojená s prací metodika prevence, informační zdroje o SPJ	16
3	Propagace a informace o aktivitách školy spojených s prevencí SPJ a s MPP	17
4	Aktivity pro pracovníky školy, další vzdělávání	18
5	Aktivity pro žáky školy, oblast výchovy mimo vyučování (VMV) a aktivity v Domově mládeže (DM)	18
6	Aktivity pro zákonné zástupce žáků	20
7	Přehledy aktivit spojených s MPP pro šk.rok 2024/2025	21
8	Evaluace MPP	22
8.1	Ukázky ze školních akcí ve školním roce 2023/2024	23
9	Rozpočet MPP pro školní rok 2024/2025	29
	Závěr	29
	Seznam příloh	30
	PŘÍLOHY	31

1 SOŠ a SOU Nymburk – charakteristika a MPP

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Nymburk (SOŠ a SOU Nymburk) je jednou z tradičních a úspěšných odborných středních škol ve Středočeském kraji.

V roce 2025 škola oslaví 80 let od svého založení (1945).

K 01.09.2024 ve škole pracuje 85 pedagogických (1 na MD) a 52 nepedagogických zaměstnanců (na MD žádná). Celkem tedy 137 zaměstnanců.

Ve školním roce 2024/2025 bude školu navštěvovat 664 žáků (údaj k 01.09.2024). Oproti minulému školnímu roku je to nárůst o 61 žáků (tj. o 10,6%) ve tříletých a čtyřletých studijních nebo učebních oborech, včetně žáků nástavbového studia:

Ročník	Počet tříd	Počet žáků k 01.09.2024
1. ročníky (včetně nástaveb)	12	258
2. ročníky (včetně nástaveb)	10	219
3. ročníky	8	158
4. ročníky	2	29
CELKEM	32	664

V domově mládeže (dále jen DM) je k 01.09.2024 ubytováno 146 žáků.

Studijní i učební obory jsou zaměřeny hlavně na elektrotechniku, strojírenství a ekonomiku.

Škola má svoji vlastní, nově zrekonstruovanou sportovní halu „BIOS“ a víceúčelový kulturní sál s kapacitou 300 míst. Průběžně se realizují stavební úpravy zaměřené na zajištění bezbariérových přístupů do prostor školy a DM.

Přehled studijních a učebních oborů:

<https://www.copnb.cz/cz/maturitni-obory.php>

<https://www.copnb.cz/cz/ucebni-obory.php>

<https://www.copnb.cz/cz/ucebni-obory-specialni-skolstvi.php>

<https://www.copnb.cz/cz/nastavbove-studium.php>

<https://www.copnb.cz/cz/pomaturitni-studium.php>

<https://www.copnb.cz/cz/dalsi-vzdelavani.php>

Škola v oblasti odborné praxe žáků úspěšně spolupracuje s těmito firmami:

- ❖ BOSCH ČR
- ❖ SIEMENS ČR
- ❖ TPCA KOLÍN
- ❖ AZ ELEKTROSTAV
- ❖ LINDE-WIEMANN LYSÁ NAD LABEM
- ❖ MODEL OBALY NYMBURK
- ❖ MASCHINENFABRIK NIEHOFF NYMBURK
- ❖ NYMWAG NYMBURK
- ❖ DPOV NYMBURK
- ❖ METROSTAV a.s.
- ❖ ŠKODA AUTO MLADÁ BOLESLAV
- ❖ JABLOTRON JABLONEC NAD NISOU

- Převážná většina žáků v prezenčním studiu je ve věku 15 až 18 (19) let a do školy denně dojíždí (dochází) z místa svého bydliště.
- Naše škola byla již dříve postupně sloučena s Odborným učilištěm v Libici nad Cidlinou a následně se Střední integrovanou školou (ISŠ) v Sadské.
- Výuka od roku 2015 probíhá v rekonstruovaných a nově moderně vybavených učebnách a odborných dílnách. Všechna původní dřevěná okna byla vyměněna za okna plastová, školní pavilóny a výšková budova domova mládeže jsou zateplené, nové jsou povrchy podlah. Kabinety a většina učeben

je vybavena novým nábytkem. V učebnách je potřebná moderní technika (dataprojektory atp.) a keramické tabule. Všichni učitelé mají svůj osobní notebook. Prostory školy jsou pokryty místní Wi-Fi sítí.

- Pro výuku příslušných učebních oborů jsou určeny zrekonstruované prostory pod víceúčelovým sálem (cvičné kuchyňky).
- Všem žákům a zaměstnancům školy slouží školní prodejna (i s výrobky žáků).
- V prostorách školy je ordinace soukromého praktického lékaře.
- Kolektivy ve třídách jsou z demografického hlediska smíšené.
- Mnoho studentů nemá dobré domácí zázemí, neboť pocházejí z rodin neúplných, nebo z rodin sociálně slabých. Několik žáků/žákyň jsou cizinci.
- V domově mládeže jsou na polovině jednoho podlaží ubytováni žáci naší školy, kteří jsou na základě soudního rozhodnutí v ústavní výchově a jsou klienty Výchovného ústavu Kutná Hora. Výchovný ústav Kutná Hora pro ně zajišťuje v prostorách DM vlastní pedagogický dozor.
- Dvě a půl patra v horní části domova mládeže jsou komerčně využívány jako ubytování hotelového typu, polovina osmého patra je využívá Vzdělávací institut Středočeského kraje (VISK).
- Do prvních ročníků často nastupují žáci, kteří u nás opakovaně začínají studovat první ročník své druhé, či třetí školy, ale žádnou z nich nedokončili.
- Obory „Potravinářská výroba“ a „Stravovací a ubytovací služby“ jsou určené pro žáky s nepříliš velkými studijními předpoklady (E).
- Od školního roku 2016/2017 byl otevřen tříletý učební obor „Operátor prodeje a skladování“ a od školního roku 2017/2018 je otevřen čtyřletý maturitní obor „Management volného času a sportu“.
- Pokud jde o míru „nadání“, tak část žáků učebních oborů nepatří mezi studijní typy, ale na druhou stranu jsou zde studenti s velmi dobrým přístupem ke studiu, kteří mají dobré výsledky a po maturitě pokračují ve studiu na VŠ.
- Součástí SOŠ a SOU Nymburk je Domov mládeže (DM), na kterém jsou mimo žáků této školy ubytováni také žáci dalších středních škol nymburského regionu, například Střední zdravotnické školy Nymburk.
- Od 01.05.2010 realizuje v prostorách školy svoji činnost Basketbalové centrum mládeže, které vzniklo díky spolupráci naší školy s mnohonásobným mistrem republiky, týmem ČEZ BASKETBALL Nymburk.

Basketbalový oddíl zajišťuje sportovní stránku projektu, škola zajišťuje ubytování, stravování a studium hráčů. Celý projekt BCM mohl vzniknout díky organizační a finanční podpoře Středočeského kraje.

Minimální preventivní program (MPP) pro školní rok 2024/2025 vychází z platných právních norem České republiky a z dalších platných právních předpisů vydaných MŠMT ČR a orgány státní správy. MPP navazuje na předchozí MPP, které jsou v SOŠ a SOU Nymburk (dřívější název školy byl Centrum odborné přípravy Nymburk) průběžně úspěšně realizovány od roku 2000 pod názvem „**Škola bez drog, aneb Kdo si hraje, nezlobí**“.

Velký vliv na dění ve škole měla v minulých letech i epidemie COVID – 19 a opatření, která byla v souvislosti s touto situací postupně přijata.

Nedílnou součástí školního MPP je dílčí MPP zpracovaný vedoucí DM (Domova mládeže) pro její úsek, jenž je zaměřen na problematiku spojenou s pobytem žáků v DM.

Garantem školního MPP je ředitel SOŠ a SOU Nymburk pan Ing. Jiří Hubálek.

Na realizaci MPP se podílí podle svých možností většina zaměstnanců naší školy. Je ale vhodné podotknout, že vždy musí být zájem klienta (a také jeho blízkých a dalších zainteresovaných osob o spolupráci při řešení problémů v oblasti SPJ) opravdový a dobrovolný, neboť pro úspěch (byť dílčí) je toto základní a nezbytnou podmínkou.

Do MPP školy jsou zahrnuty nejen veškeré aktivity z oblasti výchovy mimo vyučování (VMV), ale je naší snahou, aby se problematika sociálně patologických jevů podle možností stala nedílnou součástí veškerých školních aktivit jak při výuce jednotlivých předmětů, výuce v odborném výcviku i v rámci výchovy mimo vyučování.

MPP nechápeme pouze jako souhrn aktivit zabývajících se problematikou návykových látek, zejména alkohol, tabákové výrobky, **nově jde také o tzv. „nikotinové sáčky“, tedy o nikotin bez tabáku**, ale také o další nealkoholové látky způsobující závislost nebo závislosti na činnostech, např. na sociálních sítích, na výherních a herních automatech (tzv. gamblerství) a také **prevence školní neúspěšnosti žáků**.

Spektrum sociálně patologických jevů se stále rozšiřuje. V podstatě je chápeme jako veškeré nevhodné a nežádoucí projevy chování a jednání, ať jde o problematiku spojenou s výše uvedenými návykovými látkami, nebo i o mnohé další nežádoucí návyky v oblasti jednání a chování (např. závislosti na některých činnostech – například na mobilních telefonech, na sociálních sítích, na internetu, projevy vandalství, násilí, záměrné a soustavné pronásledování – stalking, elektronická „šikana“, ekonomická šikana, školní neúspěšnost, záškoláctví, domácí násilí, zanedbávání, zneužívání atd.).

Dalším nežádoucím jevem, na jehož prevenci je tento MPP zaměřen, je tzv. „šikana“, jejíž projevy nemají pouze formu fyzického násilí. Mnohem častěji se jedná o projevy verbálního napadání, psychického nátlaku, o soustavné pronásledování (stalking), nebo o tzv. „kyberšikanu“, či šikanu „ekonomickou“. Nedílnou součástí problematiky prevence SPJ jsou také případy, kdy dochází k verbálnímu napadení pracovníků školy žáky, či jejich rodinnými příslušníky a dále sem spadá i celá oblast trestných činů (i násilných trestných činů) mladistvých atd.

Na základě vyhodnocení těchto skutečností naše škola zpracovala pro žáky a jejich rodiče stručný informační materiál „Postoj naší školy k problematice vybraných sociálně patologických jevů“ (je přílohou tohoto MPP), který je běžně dostupný žákům i jejich rodinným příslušníkům.

1.1 Analýza současného stavu v oblasti SPJ na škole

Analýza současného stavu v oblasti SPJ na škole vychází z údajů zjištěných prostřednictvím výzkumné sody, které jsou uvedeny v příloze č. 1 tohoto MPP, přičemž její výsledky jsou i po mnoha letech stále platné.

Pro oblast prevence je důležité zjištění, že nežádoucí formy chování a jednání naši žáci téměř nikdy nezískávají až na naší škole, ale tyto formy chování (záškoláctví, nikotinismus, užívání nealkoholových OPL, tzv. „šikany“, závislosti na mobilních komunikačních zařízeních, na sociálních sítích atd.) si s sebou již přinášejí ze škol základních (!).

Ve školním roce 2023/2024 bylo s žáky školy zahájeno několik řízení o podmíněném vyloučení. V naprosté většině případů byla důvodem pro zahájení řízení neomluvená neúčast žáků ve výuce (distanční výuce) a neplnění zadaných úkolů, ve dvou případech bylo důvodem vzájemné fyzické napadení dvou žáků (každý z jiné třídy). Jeho příčinou bylo vyřizování účtů z mimoškolního prostředí.

V několika případech udělení výchovných opatření (hlavně DŘŠ) se jednalo o nevhodné chování žáků školy ke spolužákům nebo k pracovníkům školy.

Také nabídka školy na účast v rámci individuálních konzultací a na doučování se nesetkává s kladnou odezvou žáků (a to i tehdy, kdy je žák ohrožen studijní neúspěšností).

Z pohledu sociálně patologických jevů je ve všech třídách (od prvních ročníků, tedy od žáků ve věku 15 let) nejzávažnějším rizikem a skutečným problémem (a to v průběhu prezenční výuky) neomluvená absence, svévolný a nenahlášený odchod ze školy, záškoláctví, školní neúspěšnost, nevhodné používání elektronických zařízení (mobilních telefonů), nikotinismus a vulgární chování žáků vůči spolužákům i pracovníkům školy.

Pozitivní skutečností je to, že zatím nedošlo a nedochází na půdě školy k větším problémům v oblasti konzumace omamných a psychotropních látek (tzv. „drog“). Jejich výskyt a konzumace jsou spojeny spíše s volným časem studentů, s jejich seskupováním v neformálních skupinách (partách), kde naši žáci hledají jisté „dobrodružství“, „seberealizaci“ a hlavně „uznání od druhých“.

Dalším nežádoucím jevem, který se průběžně projevuje v prostorách naší školy, je vandalismus. Velmi často dochází k záměrnému poškozování a ničení vybavení učeben, šaten a k „výzdobě“ výtahů, WC a chodeb různými nápisy a „malbami“.

Velkým problémem je oblast internetu, zejména sociálních sítí atd. Velkou neznámou, se zcela jistě masivním vlivem na žáky, na jejich rodiče i na školu, je a bude nástup umělé inteligence a její využívání žáky a pracovníky školy.

Ve školním roce 2016/2017 vzniklo, na základě novely školského zákona, **školní poradenské pracoviště** zaměřené na začleňování znevýhodněných žáků do výuky v rámci tzv. inkluze a na tvorbu podpůrných opatření. Toto školní poradenské pracoviště, za účasti se zákonných zástupců žáků, průběžně řeší různé výchovné a vzdělávací potíže žáků (podpůrná opatření, záškoláctví, školní neúspěšnost). Převážně se jedná o zdravotní stav žáků, doložený lékařskou zprávou, zprávou z PPP, studijní neúspěšnost a následně přijetí vhodných podpůrných opatření. Dále se řeší vysoká absence, neomluvená absence, nevhodné chování a tzv. „šikana“.

Ve škole proběhl komplexní „bezpečnostní audit“, jehož cílem bylo zjistit slabá místa ve smyslu možného vniknutí a pohybu cizích osob v prostorách školy.

Následně (v červnu 2019) proběhlo v prostorách školy tematické cvičení pro pracovníky školy. Na základě vyhodnocení těchto aktivit byla přijata vhodná organizační opatření v zjištění bezpečnosti žáků a zaměstnanců, další konkrétní řešení se připravují. Jejich cílem je opět zvýšení bezpečnosti žáků a zaměstnanců školy.

V současné době se v oblasti prevence škola věnuje zejména prevenci a řešení školní neúspěšnosti žáků, realizaci běžné prezenční výuku včetně opatření zajišťujících zdravotní a hygienickou bezpečnost prostředí školy.

2 Prevence SPJ, její cíle, personální zajištění, cílové skupiny a školní poradenské pracoviště

Oblast prevence zahrnuje veškeré školní i mimoškolní aktivity vedoucí zaměřené na snižování rizik plynoucích z nežádoucích způsobů chování a jednání mladých lidí, kteří jsou studenty naší školy. Dílčím cílem je také, prostřednictvím našich studentů, snaha o pozitivní ovlivňování jejich přátel, kamarádů i jejich rodinných příslušníků.

Škola má pro řešení mimořádných situací zpracován svůj „**Krizový plán**“ (**Jak postupovat když...**), včetně podrobného postupu při tzv. „šikaně“, který je přílohou č. 8 tohoto MPP.

2.1 Primární a sekundární prevence, prevence nespecifická a specifická

V oblasti primární prevence se jedná o aktivity spadající do oblasti prevence nespecifické a to zejména v oblasti zlepšení komunikace a zvýšení důvěry mezi žákem, pracovníky školy a rodinou studenta. Dále nám jde o co možná nejširší nabídku různých volnočasových aktivit (v rámci školy, domova mládeže, VMV i mimo školu) a o poskytnutí informací, poznatků i dostupných údajů, se vztahem k problematice kvalitního trávení volného času všem studentům a jejich rodinným příslušníkům.

Zvýšenou pozornost věnujeme studentům se ZPS a jiným znevýhodněním, zejména těm, kteří nastupují do prvních ročníků.

V oblasti sekundární prevence hledáme, jako vhodná řešení pro ty, kteří již nějaký problém mají. Jde zejména o poskytování informací o možnostech poradenství, či léčby, kontaktech na jednotlivá specializovaná pracoviště (OSPOD, PPP Nymburk, N-Klub Nymburk, AT ordinace, K-centrum Nymburk atd.). Do této oblasti patří také aktivity spojené se **specifickou prevencí**, tedy vše, co je přímo zaměřeno na jednotlivé oblasti SPJ. Na velmi dobré úrovni je jak spolupráce s orgány státní správy i samosprávy, zejména s odděleními sociálně právní ochrany dětí příslušných městských a místních úřadů, ale také s republikovou i městskou policií.

Přehled konkrétních akcí a souvisejících aktivit, včetně jejich časového harmonogramu, je uveden v následujících bodech a také v přílohách této práce. Důraz klademe na osobní kontakt všech zúčastněných, na garanci zachování anonymity a na důvěrný charakter všech skutečností, které jsou žáky, jejich rodinnými příslušníky, spolužáky, nebo jejich kamarády pracovníkům školy sdělovány.

2.2 Cíle MPP

MPP naší školy nechce být pouze jednorázovým a krátkodobým programem. Jeho základním cílem je hlavně dlouhodobé, efektivní a systémové působení na všechny žáky naší školy zaměřené na vytváření demokratického, otevřeného, oboustranně obohacujícího a zdravého prostředí ve škole a také na včasné a účinné předcházení všem formám nežádoucích způsobů chování a jednání žáků naší školy.

Všechny cíle tohoto MPP jsou uvedeny z pohledu prezenční výuky, v případě zavedení výuky distanční by se jejich struktura přizpůsobovala dané změně.

2.2.1 Cíle krátkodobé

- Zajistit v rámci výuky vyhodnocení a doplnění výstupů z distanční výuky a ve spolupráci s žáky a jejich zákonnými zástupci stanovit potřebná opatření ke zkvalitnění výsledků této formy vzdělávání.
- Zajistit v rámci „**Dne otevřených dveří**“, „**Burzy škol**“ a **třídních schůzek** co možná nejširší informovanost pro žáky, učitele a pro zákonné zástupce žáků o problematice nežádoucích forem chování a jednání ve výuce a v prostorách školy, včetně jejich seznámení s možnými právními důsledky tohoto jednání.
- V případě potřeby zajištění pomoci, případně možnosti nápravy nechtěných jevů, ve spolupráci s dalšími odborníky a odbornými pracovišti (PPP Nymburk, K-centrum, Oddělení sociálně právní ochrany dětí MÚ Nymburk, PČR atd.).
- Pro žáky prvních ročníků zajistit podrobné seznámení s areálem školy, s organizací výuky, včetně platného Školního řádu, Klasifikačního řádu školy a dalších platných školních dokumentů.
- Pro žáky prvních ročníků zorganizovat besedu na téma problematiky SPJ (tzv. šikana, konzumace a distribuce OPL atp.), včetně možných právních důsledků. Seznámení a souhlas s pravidly stvrzují žáci (nebo jejich zákonní zástupci) v systému „Bakaláři“, případně jinou prokazatelnou formou (písemně).
- Průběžně vytipovávat mezi žáky možné „oběti“ tzv. šikany – věnovat zvýšenou pozornost rizikovým skupinám a jedincům, například žákům se ZPS atp.

2.2.2. Cíle střednědobé

- Pokračovat v zavádění organizačních a technických opatření s cílem stále posouvat bezpečnost žáků a pracovníků školy na vyšší úroveň.
- Vhodně zařadit témata z oblasti prevence SPJ do osnov vybraných předmětů jak v teoretickém vyučování (OV, DĚJ, ZSV, PSY, PRV, ZEK), tak v předmětu praxe.
- Snaha o podchycení a ovlivňování neformálních skupin našich studentů vytvářením co možná nejširšího spektra nabídky různých volnočasových aktivit nejen v oblasti výchovy mimo vyučování (VMV), ale také o vhodné působení na studenty v průběhu výuky i o přestávkách.
- **Zajistit vyšší míru zabezpečení prostor školy (důsledné dozory, dle možností i uzavírání východů.**

- **Rozšiřovat stávající kamerový systém (se záznamem) v souladu s příslušnými předpisy a podle finančních možností školy.**
- Vyšší míra zapojení rodinných příslušníků studentů do dění ve škole.
- Dle potřeby spolupracovat s dalšími orgány státní správy (PPP, OSPOD aj.) a dalšími subjekty zabývajícími se problematikou SPJ.
- Soustavná podpora všech aktivit žáků spojených se zdravým životním stylem a s kvalitním využitím volného času.
- **Zajištění odborné pomoci žákům v případě jejich studijních, případně také osobních nebo zdravotních problémů.**
- **Ve spolupráci se zákonnými zástupci a s PPP Nymburk prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků.**
- **Řešení příčin a neúčasti žáků ve výuce (záškoláctví).**

2.2.3 Cíle dlouhodobé

- Pokračovat v zavádění organizačních a technických opatření s cílem stále posouvat bezpečnost žáků a pracovníků školy na vyšší úroveň.
- Dále pokračovat v úpravách umožňujících bezbariérovost všech prostor školy.
- Vytváření a zpevňování návyků ke zdravému životnímu stylu.
- Vytvářet a stále zkvalitňovat pro žáky i zaměstnance školy bezpečné pracovní prostředí.
- Utváření pozitivních hodnotových žebříčků u studentů.
Soustavné budování atmosféry důvěry, bezpečí, přátelství, úcty a vzájemné ohleduplnosti ve škole i mimo školu.
- Zvyšování znalostí a dovedností všech učitelů v oblasti SPJ a při jednání s žáky i s jejich zákonnými zástupci.

2.3 Personální zajištění

Ředitel školy (ŘŠ): Ing. Jiří HUBÁLEK

- Je statutárním zástupcem školy ve vztahu k dalším subjektům.
- Je garantem MPP školy.
- Vytváří vhodné podmínky pro práci zaměstnanců školy.
- Podle potřeby se podílí se na činnosti školního poradenského pracoviště.
- Je garantem pro začlenění příslušných aktivit vyplývajících ze školního MPP do osnov jednotlivých předmětů a do učebních plánů ŠVP.

Zástupce ředitele školy (ZRŠ): Mgr. Jiří Ševčík

- V době nepřítomnosti ředitele přebírá jeho pravomoci.
- Vede jednání výchovné komise.
- Je zodpovědný za pedagogický úsek školy, včetně jeho personálního obsazení.

Výchovná poradkyně (VP): Mgr. Jindra Bubeníková

- Podílí se práci školního poradenského pracoviště, spolupracuje se školním metodikem prevence při přípravě MPP a při řešení problémů sociálně patologických jevů.
- Vede evidenci žáků s individuálními vzdělávacími potřebami a průběžně ji aktualizuje, navrhuje pro konkrétní žáky vhodná podpůrná opatření.
- V rámci výchovných komisí je zapisovatelem o jejich průběhu.
- Předává ŠMP informace se vztahem k problematice SPJ.

Školní metodik prevence (ŠMP): Mgr. Petr Červinka

- Vytváří, aktualizuje, kontroluje realizaci a vyhodnocuje MPP školy.
- Vede dokumentaci související s prací školního metodika prevence, je garantem důvěrného charakteru všech sdělených údajů a informací.
- Spolupracuje s učiteli v oblasti prevence SPJ, poskytuje jim metodickou pomoc a informace pro řešení problémů z této oblasti.
- Realizuje specializovanou poradenskou činnost pro žáky, pedagogy a zákonné zástupce žáků.
- Zajišťuje kontakty a spolupráci s dalšími subjekty (např. s PPP Nymburk aj.).
- Spolupracuje na tvorbě všech dokumentů školy – dbá na začlenění problematiky prevence do všech materiálů školy.
- Zúčastňuje se odborných seminářů a dále se ve své specializaci vzdělává.
- Podílí se práci školního poradenského pracoviště.

Třídní učitelé a vychovatelky DM (TU a VDM):

- Věnují při práci se svoji třídou pozornost, s ohledem na klima třídy, možnému výskytu sociálně patologických jevů.
- Věnují se zejména těm žákům, kteří jsou více ohroženi (např. žákům se ZPS).
- Mají přiměřený aktuální přehled o rodinném zázemí žáků ze svých tříd.
- Spolupracují se ŠMP při zachycení varovných signálů, podílí se na realizaci školního MPP a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě.
- Zprostředkovávají kvalitní komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a kontakty se zákonnými zástupci žáků.
- V případě potřeby se podílí na řešení problémů žáků v rámci školního poradenského pracoviště a výchovných komisí (spolu s ŠMP a VP).
- Vytváření pro konkrétní žáky individuální studijní plány.
- Motivují žáky svých tříd k vytvoření vnitřních pravidel, která jsou v souladu se školním řádem, a dbají na jejich důsledné dodržování.
- Podporují rozvoj pozitivních sociálních vztahů mezi žáky navzájem i ve vztahu žáků k dalším osobám naší společnosti.

Učitelé (U):

- Informují TU o výchovných problémech ve svých hodinách a o podezřelých výskytu SPJ.
- Podle svých možností spolupracují se školním poradenským pracovištěm, i s dalšími subjekty, při řešení dílčích problémů, které se jich nějakým způsobem dotýkají.

2.3.1 Spolupráce s dalšími odborníky a subjekty, užitečné internetové stránky

V rámci naplňování cílů tohoto MPP naše škola spolupracuje nejenom s již výše uvedenými subjekty, ale také s okresním metodikem prevence, s pracovníky OSPOD, s K-centrem atp. Snažíme se také navazovat další, oboustranně výhodné, kontakty s nestátními organizacemi, které se danou problematikou, zejména prevencí SPJ a kvalitní náplní volného času dětí a mládeže, zabývají.

Seznam subjektů, s nimiž naše škola spolupracuje při řešení problematiky spojené se SPJ, včetně jejich kontaktních údajů je přílohou tohoto MPP.

2.3.2 Užitečné internetové stránky

- www.copnb.cz
- www.drogy-info.cz
- www.linkabezpeci.cz
- www.os-semiramis.cz
- www.opnymburk.cz
- <https://www.inep.cz/>
- www.drogy.net
- <https://www.visk.cz/>
- www.prevcentrum.cz
- www.ippp.cz
- www.adiktologie.cz
- www.n.poradna.cz
- www.laxus.cz

2.4 Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) nabízí pro žáky a jejich zákonné zástupce možnost konzultací při řešení potíží a problémů v oblasti SPJ, školní neúspěšnosti, kariérního poradenství, vztahových i rodinných potíží atp.

Tým ŠPP tvoří výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel a učitel OV žáka. V případě potřeby se do práce ŠPP zapojuje ředitel školy, jeho zástupce, další učitelé žáka a (v případě potřeby odborných konzultací atp.) také další subjekty. Od školního roku 2016/2017 je, na základě novely školského zákona, toto školní poradenské pracoviště zaměřeno i na žáky, kterých se týká tzv. inkluze. V těchto případech se do jeho práce zapojují pedagogové s příslušným vzděláním (speciální pedagogika).

Žáci i jejich rodinní příslušníci tak mají možnost konzultovat téměř kdykoliv (po vzájemné domluvě na termínu) své problémy a potíže v rámci školy, a to jak s pedagogy, tak i metodikem prevence SPJ, s výchovným poradcem školy a dalšími.

Žáci mohou své dotazy, podněty a připomínky atd. zaslat v elektronické podobě ŠMP, případně ho kontaktovat osobně, či telefonicky. Na všech materiálech se vztahem k dané problematice je vždy uvedeno číslo telefonu (325 512 154 linka 149) a jeho e-mailová adresa (cervinka@copnb.cz) .

Tyto údaje jsou studentům i jejich rodinným příslušníkům sdělovány v rámci třídnických hodin a při dalších vhodných příležitostech.

Pokud je ze strany pedagogů, žáků školy, nebo od rodinných příslušníků žáků, zájem o další informace se vztahem k dané problematice, mohou od školního metodika prevence získat nejenom kontakty a základní informace o subjektech zabývajících se danou problematikou v místě školy (tj. v městě Nymburk a v jeho okolí), ale lze jim, podle jejich požadavků, vyhledat a předat kontakty, adresy a další podrobné informace o subjektech, zabývajících se problematikou SPJ v rámci celé ČR.

2.4 Školní neúspěšnost žáků, její příčiny, prevence a možnosti řešení

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č.27/2016 Sb. Školní neúspěšnost žáků je vážným problémem nejen na naší škole. Její řešení si vyžaduje systematickou, dlouhodobou a cílenou práci s žákem a s jeho rodiči (rodinou). Tato práce je odborně a časově náročná pro všechny zúčastněné.

2.4.1 Školní neúspěšnost žáků

Školní neúspěšnost (neprospěch) žáků je často způsobena souborem příčin, které je někdy velmi těžké konkrétně určit (rozpoznat) a následně analyzovat.

Školní neúspěšnost bývá důsledkem individuálních rozdílů mezi žáky, ty se ve svém důsledku projeví v jejich studijních výsledcích a výkonnosti.

Nejčastěji jde o rozdíly jsou:

- v osobnostních rysech žáků
- v rodinném zázemí žáků
- ve výchově žáků v rodině
- v aktivně prosazovaných hodnotových žebříčcích žáků (a jejich rodin)
- v motivaci žáků pro studium
- v úrovni znalosti českého jazyka (u žáků s odlišným mateřským jazykem)

2.4.2 Důvody způsobující školní neúspěšnost žáků

- OSOBNOST DÍTĚTE: snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka.
- ZNALOST ČESKÉHO JAZYKA: u cizinců špatná znalost a aktivní nepoužívání českého jazyka v běžném životě.
- RODINNÉ PROSTŘEDÍ:
 - ✓ Rodina nespolupracující se školou (nezáměrně, někdy i záměrně).
 - ✓ Rodina demotivující žáky ve vztahu ke vzdělání a vzdělávání jako k žádoucí hodnotě.

- ✓ Prostředí s výskytem různých sociálně patologických jevů (závislosti na mobilních telefonech, sociálních sítích, návykových látkách, lécích, alkoholu, hracích a výherních automatech a aplikacích ...).
- ✓ Rodinní příslušníci (a další osoby) se zkušeností a problémy s porušováním pravidel a zákonů (i s výkonem trestu).
- VZORY (problémové vzory): snaha žáků podobat se těm, které žáci uznávají jako úspěšné, jako autoritu.
- PROBLÉMY VE VZTAZÍCH: v rodině, s partnery, s kamarády, se společenskými normami.
- PŘEDEM CÍLENÝ NEZÁJEM: o školu, o výuku, o probírané učivo - o vše, co je spojeno se školou; škola je žáky (a v mnoha případech i jejich rodinami, kamarády atd.) vnímána jako naprostá zbytečnost a „ztráta času“.
- PROBLÉMY VE ŠKOLE: vztahy se spolužáky, s učiteli a s dalšími pracovníky školy.
- ZÁŠKOLÁCTVÍ, VYSOKÁ ABSENCE (omluvená či neomluvená): špatná docházka do vyučování a z toho pramenící nedostatečné porozumění probírané látce a nezvládnutí učiva.
- SNAHY ŽÁKŮ O PŘIJETÍ do své „vysněné“ referenční skupiny (skupin), často ale tyto skupiny působí v „šedé zóně“ ekonomiky, jsou organizovány a zaměřeny na prekriminální (i kriminální) činnosti.

2.4.3 Možnosti prevence a řešení školní neúspěšnosti žáků

Možná opatření volíme individuálně na základě diagnostiky a zjištěných potřeb žáků.

V první řadě je nutné podrobit žáka kvalitní pedagogické, speciálně-pedagogické a případně psychologické diagnostice, aby byly odhaleny konkrétní příčiny školního neúspěchu. Diagnostika žákových možností, učebních stylů a vzdělávacích potřeb pak umožní nastavit vhodná podpůrná opatření.

Je potřeba reagovat včas tak, aby žák byl schopen nastavená podpůrná opatření akceptovat a využít, tj. zastavit svůj pokles výkonu a zůstat tak mezi "školsky úspěšnými žáky".

Podpůrná opatření jsou volena individuálně na základě zjištěných vzdělávacích potřeb žáků. Jedná se zejména o individuální přístup (motivace, akceptování osobního pracovního tempa, vhodné metody a formy práce, poskytování individuálních konzultací a doučování, vypracování plánu pedagogické podpory.

2.4.4 Postup při řešení školní neúspěšnosti

S žáky ohroženými školní neúspěšností pracují vyučující daných předmětů, třídní učitelé, výchovný poradce.

Pravidelně na čtvrtletních pedagogických radách školy je v jednotlivých třídách vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školní neúspěšností.

Hlavním opatřením byla, je a vždy jednoznačně bude zvýšená spolupráce se zákonnými zástupci (rodiči).

Rodiče jsou průběžně informováni o výsledcích vzdělávání svých dětí zápisy známek do programu Bakalář, dále pak v rámci pravidelných rodičovských schůzek a konzultačních hodin konaných vždy na konci prvního a třetího čtvrtletí. Třídní učitel, popř. učitel daného předmětu, ve kterém žák neprospívá (vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) informuje zákonného zástupce a společně se domluví na vhodných opatřeních.

V případě, že zvolený model není funkční (nedochází ke zlepšení prospěchu), TU domluví jednání s rodiči a žákem, který neprospívá (za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá třídní učitel, popř. výchovný poradce), společně je domluven další postup a stanovena podpůrná opatření (podpůrný plán).

Při vysoké absenci žáka se koná jednání se zákonnými zástupci preventivně, účastní se TU, žák a zákonný zástupce, pokud nedojde ke zlepšení, tak postupně dále výchovný poradce, metodik prevence a zástupce vedení školy.

Výchovný poradce konzultuje studijní výsledky žáků ohrožených neprospěchem a příčiny neprospěchu s třídním učitelem, vyučujícími daných předmětů a s žákem. V případě potřeby nabízí výchovný poradce zprostředkování spolupráce s odborníky z pedagogicko-psychologické poradny.

Soustavně je posilováno pozitivní klima třídy a školy. V rámci sociálního klimatu třídy je možné využít pozitivních sociálních vazeb v kolektivu, kdy si žáci v rámci třídy poskytují při výukových obtížích jednoduššího charakteru podporu vzájemně. Efektivita podpůrných opatření je vyhodnocována průběžně a v závěru pololetí.

2.4.5 Možné formy a metody práce využívané při předcházení a řešení školní neúspěšnosti

Pro efektivitu poskytnutých podpůrných opatření jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým patří zejména (možnost výběru):

- Podpůrný studijní plán, tj. stanovení přiměřeného obsahu učiva – učitel stanovuje obsah učiva určený k osvojení v rozsahu, který odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem (intelektovým i sociálním).
- Zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného obsahu učiva, tj. podpůrného plánu – zadání práce pro domácí přípravu - dílčí úkoly odpovídající žakovým vzdělávacím možnostem.
- Možnost plnit zadané úkoly ve volných hodinách ve škole, možnost doučování.
- Užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu.
- Používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, nákresy, aj. (dle charakteru předmětu), které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu.
- Posilování motivace, zdůraznění dobrých výkonů, umožnění prožitku školních úspěchů.

- Individuální práce s žákem v rámci individuálních konzultací i v rámci vyučovací hodiny – pomoc Žákovi odstranit výrazné mezery v učivu, podpora při výuce při výkladu nového učiva.
- Domluva konzultačních hodin, kdy si učitel zve žáka na konkrétní termín v případě, že žák potřebuje opakovaně vysvětlit probírané učivo, učitel zve rodiče současně se žákem, aby je informoval o pravidlech práce, aby se s rodiči dohodl, jak mohou své dítě podpořit.

Školní neúspěšnost žáků je vážným problémem nejenom na naší škole. Její řešení si vyžaduje systematickou, dlouhodobou a cílenou práci s žákem a s jeho rodiči (rodinou). Tato práce je odborně a časově velmi náročná.

Ve škole naší velikosti, vzhledem k počtu žáků ohrožených školní neúspěšností, by bylo přínosem (alespoň na několik hodin v měsíci) zajištění odborníka na danou problematiku, nejlépe školního psychologa.

Základem pro úspěšné řešení školní neúspěšnosti ale jednoznačně je soustavná a kvalitní spolupráce školy se žáky a s jejich zákonnými zástupci. To se týká všech oblastí práce školy a školních činností, nejenom zvládání školní neúspěšnosti.

2.6 Dokumentace spojená s prací metodika prevence, informační zdroje o SPJ

Školní metodik ve své práci vychází především z platných právních norem (zákonů, vyhlášek, platných vnitřních předpisů atd.) a z doporučení (metodické pokyny), které se k jeho práci vztahují. Jejich výčet je uveden v příloze tohoto MPP.

Jako příklady lze uvést např.: „**Školní řád**“, jehož součástí je „**Krizový plán**“ (souhrn postupů při výskytu sociálně patologických jevů), tematické a časové plány předmětů, v nichž je téma sociálně patologických jevů probíráno.

V těchto dokumentech jsou jednoznačně vymezeny postupy a povinnosti pedagogických pracovníků i práva a povinnosti žáků, včetně odměn za aktivitu a za plnění úkolů a na druhé straně sankcí za porušení platných norem.

Školní metodik prevence vytváří a vede dva důležité dokumenty:

- 1) Minimální preventivní program (MPP) – ten je každoročně aktualizován, doplňován, rozšiřován a vyhodnocován.
- 2) Deník metodika prevence – v tomto dokumentu (je veden převážně v elektronické podobě) ŠMP shromažďuje jemu dostupné údaje a informace o jednotlivých problémových situacích i o mimořádných událostech z oblasti SPJ na škole.

Všechny tato dokumenty obsahují záznamy, které mají důvěrný charakter!

Hlavní informační zdroje školního metodika prevence:

- Internetové stránky orgánu státní správy (MŠMT, ČŠI, KÚ atd.) které jsou zaměřené na oblast prevence SPJ.
- Informace získané studiem dalších informačních zdrojů.
- Knihy, časopisy atd. zaměřené na oblast SPJ.
- Elektronické zdroje, DVD atd. zaměřené na oblast SPJ.
- Informace získané od pracovníků a žáků školy.
- Informace získané od školních metodiků prevence z jiných škol.
- Informace z dalších obrazových, zvukových a tištěných médií.
- Poznatzky získané na základě vlastní zkušenosti.

3 Propagace a informace o aktivitách školy spojených s prevencí SPJ a s MPP

Po celý školní rok 2024-2025 budou průběžně organizovány a realizovány různé akce a aktivity zaměřené k 80. výročí založení školy.

Propagace školy je zajištěna zejména zveřejňováním informací o různých školních i mimoškolních aktivitách určených nejenom žákům a jejich rodinným příslušníkům, ale i široké veřejnosti.

Nejvíce využívané formy propagace:

- www stránky školy (www.copnb.cz) nabízejí např.:
 - informace o studiu a o studijních oborech
 - dokumenty školy (školní řád, klasifikační řád)
 - informace o hodnocení (známkách) a absenci žáků (chráněná zóna)
 - výroční zprávy, formuláře pro žáky a rodiče
 - informace o maturitách a závěrečných zkouškách
 - kontakty na jednotlivé pracovníky školy
 - aktuality z dění na škole, včetně fotografií
 - informace o úspěších našich žáků v různých soutěžích atd.
 - fotogalerie – jednotlivé prostory školy (učebny, dílny, DM aj.)
 - historie a současnost školy, aktuální nabídka zaměstnání
 - přehled aktivit školy v oblasti komerčních činností (kurzy, stravování, ubytování, pronájmy nebytových prostorů atd.)
- 2x do roka škola pořádá „Den otevřených dveří“.
- 1x do roka v prostorách školy probíhá tzv. „Burza škol“.
- Průběžně probíhá nábor na ZŠ v blízkém i širším okolí školy, jehož součástí je i předávání informací o prevenci SPJ v naší škole.
- Škola má své velkoplošné poutače umístěné např. ve Sportovním centru Nymburk atd.
- Po dohodě má každý zájemce možnost setkat se s konkrétním pracovníkem školy, přičemž základní informace mu zprostředkují pracovníci recepce.

4 Aktivita pro pracovníky školy, další vzdělávání

Další vzdělávání pracovníků školy je z větší části realizováno na základě potřeb zaměstnavatele vyplývajících ze školského zákona (doplnění chybějící vysokoškolské kvalifikace, specializační studium atp.).

Pokud jde o různé druhy specializovaných kurzů, školení atp., tak naše škola využívá zejména spektrum nabídek od Vzdělávacího institutu Středočeského kraje (VISK), jehož jedno pracoviště sídlí v budově DM na adrese: Nymburk, V Kolonii 1804; 288 02 Nymburk. Aktuální nabídka kurzů a dalších vzdělávacích akcí tohoto zařízení je na jeho internetových stránkách: <https://www.visk.cz/>

Jako příklady vzdělávání v oblasti prevence SPJ lze uvést:

- **Další vzdělávání školního metodika prevence**
 - Školní metodik prevence absolvoval dvouleté specializační studium určené pro metodiky prevence v Centru adiktologie při Psychiatrické klinice na 1.LF UK Praha.
- **Nabídka kurzů, seminářů, konzultací atd. a pro zaměstnance školy**
 - Nabídka seminářů pro učitele je metodikovi prevence zprostředkována z úrovně ředitelství školy, nebo od jiných institucí e-mailem a po jejím vyhodnocení jsou jednotlivá oznámení umístěna na nástěnce prevence.
 - Nabídka akcí Vzdělávacího institutu Středočeského kraje (VISK).
 - Konzultace učitelů se školním metodikem prevence, nebo s výchovným poradcem probíhají celoročně podle potřeb třídních učitelů a dalších pracovníků školy.
 - Šablony (různé možnosti podle aktuálního stavu nabídek).
- **Jednorázové akce pro pedagogy s odborníky na oblast problematiky SPJ**
 - Ve každém školním roce jsou naplánovány konzultace (dle potřeby), případně také besedy například s pracovníky PPP Nymburk, Výchovného ústavu, Policie ČR, OSPOD Nymburk aj.

5 Aktivita pro žáky školy, oblast výchovy mimo vyučování (VMV) a aktivity v Domově mládeže (DM)

V oblasti VMV se jedná hlavně o každodenní systematickou práci s ubytovanými studenty. DM je školské zařízení, které zabezpečuje žákům středních škol kvalifikované výchovné působení, ubytování, stravování a ve sportovní hale BIOS také sportovní vyžití.

Pro DM je zpracován MPP, který je součástí MPP školy a je zaměřen na konkrétní prostředí a na provoz DM.

Provoz DM

Domov mládeže je v provozu během školního roku kromě prázdnin vždy od neděle 18:00 hod. do pátku 14:30 hod., pro BCM a v případě potřeby také o víkendech.

Ubytování na DM

Přihlášku do DM schvaluje ředitel domova. Přihláška do domova mládeže není nároková a platí na jeden školní rok. Pokoje jsou dvoulůžkové s vlastním sociálním zařízením.

Časový harmonogram dne v DM (časy se mohou operativně lišit)

05:30	-	07:00	budíček dle potřeby žáků (osobní hygiena, úklid)
06:30	-	07:30	snídaně
07:30	-	08:00	odchod žáků do školy, uzamčení podlaží
11:00	-	14:00	oběd
15:00	-	17:00	osobní volno, zájmová činnost
17:00	-	18:00	večeře
18:00	-	20:00	studijní klid
20:00	-	21:00	sledování TV, osobní hygiena, příprava lůžka
21:30	-	06:00	noční klid

Základním principem preventivní strategie uplatňované na DM je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti.

V tomto smyslu vedou vychovatelé a odborní pracovníci důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka, a budou rozvíjet zejména pozitivní mezilidské vztahy a úctu k životu druhého člověka, respekt k individualitě každého jedince, humánní a tolerantní jednání, jednání v souladu s právními normami, a s důrazem na právní odpovědnost jedince.

V rámci prevence jsou volnočasové aktivity žáků ubytovaných v DM organizovány tak, aby při nich došlo k využití těchto způsobů a metod práce:

- Exkurze.
- Práce s informačními médii, s tiskem, publikování prací žáků, využití internetu v přípravě na vyučování atd.
- Výklad.
- Besedy a diskuze s odborníky.
- Metody aktivního sociálního učení (asertivní chování, sebeovládání).
- Proč a jak odmítat alkohol a drogy (např. podle metodiky K. Nešpora).
- Práce ve dvojicích a ve skupině při řešení problémů.
- Individuální přístup k žákům (předcházení problémům žáků v DM).
- Konzultace, poradenská činnost (ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, se školním metodikem prevence, s výchovným poradcem, případně s dalšími subjekty působícími vně školy – například s PPP Nymburk).

V DM se realizuje práce v různých kroužcích zaměřených na zájmové činnosti (ZČ). Zaměření jednotlivých kroužků a rozsah jejich aktivit se přizpůsobuje aktuální situaci v DM (zájmy a počty dětí, finanční a personální možnosti atp.). Jde například o:

- ❖ **VK:** výtvarný kroužek (základy využití různých výtvarných technik), pěstování květin a estetická výchova
- ❖ **ČK:** čtenářský kroužek a klub mladého diváka
- ❖ **KC:** kondiční cvičení a sportovní aktivity
- ❖ **VS:** vaření a stolničení
- ❖ **TK:** turistický kroužek

Dále jsou pro žáky organizovány různé jednorázové akce, které jsou zaměřeny na poznání města Nymburka a jeho okolí, kulturní akce a další aktivity, jejichž cílem je zlepšení prostředí školy, případně se studenti aktivně zapojují do realizací výzdoby a výstavek k různým výročím a událostem.

Součástí MPP naší školy jsou také besedy s odborníky na aktuální témata s akcentem na problematiku možných rizik provázejících sociálně patologické jevy (kriminalita a trestní zodpovědnost, důsledky závislostí, zdravotní rizika, rozpad sítě rodinných a sociálních vztahů atd.).

Ve volném čase mohli studenti v určitém časovém úseku využívat sportovní halu BIOS a posilovnu, bohužel nyní je hala v rekonstrukci.

Ve vestibulu školy je umístěn stolní fotbal, který studenti využívají hlavně o přestávkách ve vyučování.

Podle možností školy a podle zájmu se studenti zúčastňují různých kulturních, sportovních a společenských akcí, které jsou pořádány nejenom v městě Nymburce (např. divadelní představení, taneční kurzy), ale i jinde (divadelní představení v Praze atp.). Nabídka těchto akcí je průběžně aktualizována.

6 Aktivita pro zákonné zástupce žáků

Vzhledem k charakteru školy (převážná většina žáků dojíždí a mnozí jsou ubytováni v DM), do které zákonní zástupci žáků z větší části musí (v případě jejich zájmu školu navštívit) dojíždět je počet aktivit školy zaměřených na tuto skupinu poměrně malý, ale je snahou všech pracovníků školy vycházet zákonným zástupcům žáků vstříc v maximální možné míře.

Kontakty se školou a informace pro zákonné zástupce jsou realizovány zejména:

- **Prostřednictvím www stránek školy (veškeré informace a kontakty) a hlavně v rámci programu „Bakaláři“.**
- Osobně s pracovníci studijního oddělení, se školním poradenským pracovištěm, se školním metodikem prevence, s výchovnou poradkyní, s třídním učitelem, či s vedením školy (po předchozí domluvě).
- Elektronickou poštou (každý zaměstnanec má svoji e-mailovou adresu).
- Telefonicky (ale při respektování GDPR) – žáci dostávají informace i o číslech služebních mobilních telefonů pracovníků školy.
- Minimálně 3x do roka se konají předem naplánované schůzky s rodiči žáků.
- 2x do roka škola pořádá „*Den otevřených dveří*“.
- 1x do roka v prostorách školy probíhá tzv. „*Burza škol*“.
- Po dohodě mají zákonní zástupci možnost setkat s konkrétním pracovníkem školy, nebo se zúčastnit jednání (např. výchovné komise, školního poradenského pracoviště), která se jejich dítěte dotýkají.
- Zákonní zástupci a další rodinní příslušníci žáků mohou, po předchozí domluvě) konzultovat problémy svých dětí se školním poradenským pracovištěm, s výchovným poradcem a se školním metodikem prevence.

6 Přehled aktivit spojených s MPP pro šk. rok 2024/2025

Tabulka 1: Rámcový plán aktivit pro žáky, jejich zákonné zástupce a pro pracovníky školy ve školním roce 2024/2025

měsíc	PRO ŽÁKY	PRO ZÁKONNÉ ZÁSTUPCE	PRO ZAMĚSTNANCE
ZÁŘÍ 2024	ŠKOLENÍ BOZP PRO 1.ROČNÍKY ADAPTAČNÍ KURZ PRO 1.ROČNÍKY (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
ŘÍJEN 2024	BURZY STUDIJNÍCH MÍST (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	BURZA STUDIJNÍCH MÍST (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	BURZA STUDIJNÍCH MÍST (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
LISTOPAD 2024	TŘÍDNÍ SCHŮZKY S RODIČI (dle aktuální situace) DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	TŘÍDNÍ SCHŮZKY S RODIČI (dle aktuální situace) DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	TŘÍDNÍ SCHŮZKY S RODIČI (dle aktuální situace) DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
PROSINEC 2024	DIVADELNÍ PŘESTAVENÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	DIVADELNÍ PŘESTAVENÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	DIVADELNÍ PŘESTAVENÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
LEDEN 2025	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
ÚNOR 2025	DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ (dle aktuální situace) MATURITNÍ PLES (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	MATURITNÍ PLES (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ (dle aktuální nabídky) MATURITNÍ PLES (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
BŘEZEN 2025	LYŽAŘSKÝ KURZ (dle aktuální situace) MĚSTSKÁ KNIHOVNA NYMBURK (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	LYŽAŘSKÝ KURZ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	LYŽAŘSKÝ KURZ (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
DUBEN 2025	TŘÍDNÍ SCHŮZKY S RODIČI (dle aktuální situace) NÁVŠTĚVA MUZEA V NYMBURCE (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	TŘÍDNÍ SCHŮZKY S RODIČI (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	TŘÍDNÍ SCHŮZKY S RODIČI (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP

KVĚTEN 2025	KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP
ČERVEN 2025	SPORTOVNÍ DEN (dle aktuální situace) VODÁCKÝ KURZ (dle aktuální situace) ZÁJEZD DO ITÁLIE (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP	SPORTOVNÍ DEN (dle aktuální situace) VODÁCKÝ KURZ (dle aktuální situace) ZÁJEZD DO ITÁLIE (dle aktuální situace) KONZULTACE ŠMP+ VP+ŠPP

Tabulka 2: Týdenní přehled nabídky aktivit pro žáky a zaměstnance školy

	SPORT	KROUŽKY	RŮZNÉ
pondělí	15:00 – 17:30 venkovní sporty / hala BIOS	učebny DM	podle aktuální nabídky (dle aktuální situace)
úterý	15:00 – 17:30 venkovní sporty / hala BIOS	kuchyňka v DM	dle aktuální nabídky (dle aktuální situace)
středa	15:00 – 17:30 venkovní sporty / hala BIOS	učebny DM	dle aktuální nabídky (dle aktuální situace)
čtvrtek	15:00 – 17:30 venkovní sporty / hala BIOS	učebny DM	dle aktuální nabídky (dle aktuální situace)
pátek	-----odjezdy žáků----- zaměstnanci: hala BIOS	-----odjezdy žáků----	-----odjezdy žáků----

8 Evaluace MPP

Vyhodnocování školního MPP prováděno školním metodikem prevence (podle pokynů a doporučení okresního metodika prevence) průběžně během školního roku, přičemž jako objektivní hledisko jeho efektivity může být v úvahu brána ta skutečnost, že přístup ke studentům naší školy popsáný v tomto MPP je zcela jistě jedním z faktorů, které ovlivňují klima školy a navozují atmosféru vzájemné důvěry mezi studenty, jejich zákonnými zástupci (rodiči) a pracovníky školy.

Vyhodnocování MPP se realizuje na základě:

- Vyhodnocení efektivity přijatých opatření u jednotlivých problémů, které jsou specifikovány v deníku školního metodika prevence.
- Hodnocení MPP a jeho přínosu pro všechny zúčastněné (vedení školy, žáky, učitele, zákonné zástupce žáků, okresního a krajského metodika prevence atd.) na základě jimi sdělených informací, přání, poznatků a doporučení pro další práci školního metodika prevence v oblasti prevence SPJ ve škole.

- Posouzení a vyhodnocení harmonogramu předem naplánovaných akcí v příslušném školním roce (týdenní a celoroční plán akcí).
- Hodnocení MPP a jeho aplikace na prostředí školy od dalších subjektů (PPP Nymburk, K-centrum, IPPP Praha, Prev-centrum atd.), které se problematikou prevence SPJ zabývají.

MPP v minulém školním roce byl z větší části realizován také v návaznosti na příslušný roční harmonogram školy a na další školní dokumenty.

Jako zcela zásadní problémy související s touto formou výuky se ukázaly nedostatky ve vnitřní motivaci některých žáků zapojit se do výuky. Bylo zcela nemožné správně vyhodnotit argumentaci žáků (a i některých zákonných zástupců) pro důvody neúčasti (často opakované neúčasti) žáků ve výuce.

8.1 Ukázky ze školních aktivit ve šk.roce 2023/2024

Exkurze Magna Exteriors Nymburk

V úterý 5. března proběhla v rámci předmětu Robotika tematická exkurze maturantů oboru Elektrotechnika, která se zaměřila na automatické dopravní vozíky (AGV).

Po úvodní teoretické přednášce vyučujícího zaměřili žáci čtvrtého ročníku do provozu. Zde jim odborníci na problematiku AGV detailně vysvětlili funkci celého systému a průběžně odpovídali na celou řadu otázek souvisejících s řízením, navigací, dobíjením i bezpečností provozu těchto autonomních strojů. Maturanti se tak seznámili s jedním z prvků Průmyslu 4.0.

SOŠ a SOU Nymburk má čest hostit áčko nymburských basketbalistů

Nymburk a basket jdou dohromady. A když chcete vidět A tým nymburských basketbalistů v akci, zajdete se podívat do Sportovního centra Nymburk, kde se odehrává většina jejich tréninků a zápasů. Ale co dělat, když jejich obvyklou palubovku zaberou jiné sporty a sportovci?

Nedávno tomu tak bylo například kvůli Mistrovství Evropy v judu, nebo Mistrovství České republiky v lukostřelbě. Právě v tento moment nabízí pomocnou ruku Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nymburk, provozující nově zrekonstruovanou a skvěle vybavenou halu Bios.

Dle vlastních slov tak mohou basketbalisté za velmi příznivou cenu využít veškeré její vybavení a výhody, které může nezasvěcená osoba považovat za drobné detaily, ale pro profesionální sportovce se jedná o nezbytnosti. Vše začíná bezproblémovým parkováním a velkým počtem vybavených, bezpečných šaten. Trenéři si pochvalují velmi dobře osvětlenou plochu tělocvičny, která je také vybavena technologií panelů, starajících se o správnou akustiku prostorů. Díky tomu tak hráči i trenéři mohou bez většího úsilí komunikovat. Veškeré své vybavení pak mohou uzamknout do přidělené kóje přímo v tělocvičně. Pokud by byl součástí tréninku i cvičný zápas, není problém jej uskutečnit s plně funkční časomírou, jelikož přímo v tělocvičně je připravený LCD panel. Velkým benefitem pro maximální zefektivnění přípravy je místnost s vybavením pro videoanalýzu. Přejeme nymburským basketbalistům mnoho úspěchů a jsme velice rádi, že se můžeme podílet na jejich přípravě.

Výukový den

Dne 24.listopadu se třída 2NB-S Provozní technika zúčastnila odborného technického semináře na téma „Pokročilé strategie obrábění“.

Žáky nejvíce zaujal stroj firmy Okuma – 5-ti osá portálová frézka MCR-A5CII s plochou stolu 3 x 12 metrů.

REVOLUTION TRAIN

Dne 8. 11. 2023 navštívilo 17 studentů ubytovaných na domově mládeže REVOLUTION TRAIN. Ve vlaku se nás ujala zkušená lektorka a provedla nás celým příběhem od vzniku závislosti na drogách až po možný konec.

Studenti ve filmových ukázkách sledovali příběh mladých lidí, v zapůjčených mobilech průběžně anonymně odpovídali na dané otázky.

Prohlédli si místa, do kterých by se určitě nikdy nechtěli dostat. Celý program byl velkým zážitkem.

Alena Svobodová, vychovatelka DM

Literárněhistorická exkurze Kampa

Třídy 2NA, 2NB a 4MA si začátek školního roku zpestřily exkurzí do Prahy.

Naše první kroky vedly do Valdštejnské zahrady. Poté jsme pokračovali směr Kampa. Studenti měli připravené informace o zajímavých místech, která jsme navštívili.

Zastavili jsme se např. u Muzea F. Kafky, pod Karlovým mostem, u sochy J. Dobrovského, zaujaly nás skulptury u Muzea Kampa, kde jsme si povídali o Medě Mládkové a její sbírce moderního umění.

Na Malé Straně jsme postáli u zdi J. Lennona, atmosféru tohoto místa nám zpříjemnil poslech jeho písní.

Závěr exkurze patřil návštěvě Werichovy vily, prostřednictvím komentované prohlídky jsme se seznámili s životem a tvorbou bývalých slavných obyvatel tohoto domu, kteří ovlivnili naši kulturu.

Jednalo se hlavně o J. Wericha a J. Voskovce, básníka V. Holana a hudebního skladatele J. Ježka.

Někteří z nás neodolali atmosféře kavárny Werichovy vily a ochutnali zdejší výbornou kávu a fantastické zákusky.

Adaptační kurz

Druhý zářijový týden absolvovaly třídy 1MA a 1MB adaptační kurz, který proběhl v přátelském duchu krásné seletické přírody.

Kromě seznamování se formou různých sportovních a společenských her navštívili žáci Seletickou farmu a zámek Loučeň.

9 Rozpočet MPP pro školní rok 2024/2025

Požadavky na rozpočet MPP jsou ponechány v podobné struktuře, jako tomu bylo v minulých letech, budou hrazeny z rozpočtu školy, ze sponzorských darů a v maximální možné míře půjde o prohlubování participace žáků a pracovníků školy na činnosti subjektů, se kterými škola již nyní spolupracuje.

Otázkou ale je, jak se do možností rozpočtu školy promítnou všechny podstatně zvýšené ceny energií a ostatního zboží (tedy výrobků a služeb).

Potřeby pro výtvarné aktivity (výzdoba, panel informací atp.)	10 000,-- Kč
Literatura, časopisy atp.	5 000,-- Kč
Odměny pro lektory (besedy atp.)	10 000,-- Kč
Příspěvky na vstupenky (divadlo, kino, bazén atp.)	6 000,-- Kč
Sportovní vybavení	10 000,-- Kč
Kurzy a školení pracovníků školy	10 000,-- Kč

CELKEM

51 000,-- Kč

Závěr

Na předcházejících stránkách je zpracován minimální preventivní program (MPP) naší školy, další doplňující údaje jsou uvedeny v následujících přílohách.

Tento MPP je opět o něco podrobnější a konkrétnější než programy předcházející, ale na druhou stranu i tento MPP není zcela jistě vyčerpávající a i když bude každoročně aktualizován a doplňován o nové poznatky, náměty a další skutečnosti jak z praxe, tak i o novinky dané změnami zákonů, vyhlášek atd., tak nikdy nezaručí stoprocentní prevenci před možností výskytu SPJ na škole.

Hlavním účelem a smyslem tohoto MPP je, aby poskytl všem pracovníkům naší školy, zákonným zástupcům žáků a žákům samotným co možná nejvíce kvalitních a komplexních informací a návodů pro úspěšné řešení situací, spojených s problematikou SPJ, které mohou nastat jak v prostředí školy, tak i mimo školu.

V Nymburku 30. srpna 2024

.....
Ing. Jiří Hubálek

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č.1

Vlastní dotazník a vyhodnocení vybraných údajů z výzkumné sondy mezi studenty	31
---	----

Příloha č.2

Subjekty pro spolupráci	44
-------------------------------	----

Příloha č.3

Postoj naší školy k problematice vybraných SPJ	46
--	----

Příloha č.4

Doporučený postup při podezření na užití návykové látky nezletilým/zletilým žákem	47
---	----

Příloha č.5

MPP Domova mládeže SOŠ a SOU Nymburk	49
--	----

Příloha č.6

Základní závazné školské dokumenty pro oblast prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ze kterých MPP vychází	58
--	----

Příloha č.7

Metodický pokyn MŠMT Č. j.: 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních + krizové plány	59
---	----

Příloha č.8

Krizový plán školy – „Jak postupovat když“	76
--	----

Příloha č.9 (tato příloha je samostatně ve formátu pdf)

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy Č. j.: MSMT-11112/2022-2

Co dělat když – intervence pedagoga

Tabákové a nikotínové výrobky

Příloha č.10 (tato příloha je samostatně ve formátu pdf)

Pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a k povinnému vyloučení žáka nebo studenta

Příloha č.11 (tato příloha je samostatně ve formátu pdf)

Odbor školství Středočeského kraje

7 otázek a odpovědí pro pedagogy v oblasti SPJ

Příloha č.1

Vlastní dotazník a vyhodnocení vybraných údajů z výzkumné sondy mezi studenty

MAPOVÁNÍ SPJ A ZPŮSOBŮ TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU STUDENTŮ SOŠ A SOU NYMBURK

Vážení přátelé, obracím se na Vás s žádostí o zodpovězení několika otázek se vztahem k problematice trávení, prožívání a Vašich přání v oblasti Vašeho volného času. Celé šetření je anonymní, a máte právo vyplnění dotazníku odmítnout. Máte ale také příležitost (když dotazník pravdivě vyplníte) podílet se na naší škole na přípravě a realizaci Vám blízkých činností v době mimo vyučování.

Vyplňování není složité: u otázek nabízejících možnosti vyznačte odpověď křížkem ☒ , u otázek nenabízejících možnosti vypište Váš názor, a u otázek hodnotících dopište pořadí, nebo počet dle skutečnosti, nebo podle Vašeho názoru.

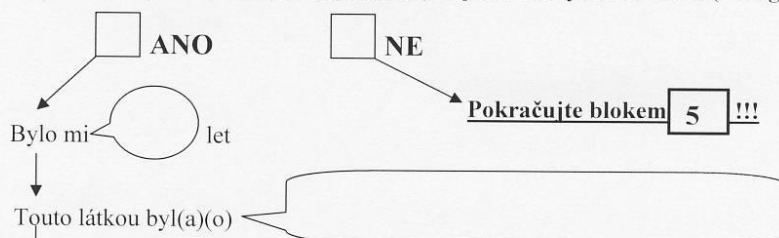
Předem Vám děkuji za spolupráci.

Mgr. Petr Červinka, SOŠ a SOU Nymburk
mob.: 731 844 444 e-mail: petrcervinka@seznam.cz

1	ŽENA ☐	MUŽ ☐	Věk: 15 ☐ 16 ☐ 17 ☐ 18 ☐ 19 ☐ let
2	A) ☐ NEKUŘÁK B) ☐ KUŘÁK → ☐ PRAVIDELNÝ cigaret denně. → ☐ PŘÍLEŽITOSTNÝ cigaret měsíčně. ALKOHOL (pivo,víno,destiláty) → ☐ NEPIJI VŮBEC → ☐ PIJI OBČAS krát za měsíc. → ☐ PIJI PRAVIDELNĚ krát týdně.		
3	Znáte ve svém blízkém okolí někoho, kdo občas, nebo pravidelně „bere“ nějakou návykovou látku („drogu“)? A) ☐ ANO „bere“ → ☐ OBČAS → a látkou, co „bere“ je: → ☐ PRAVIDELNĚ → B) ☐ NE nikoho takového neznám		

4

Již někdy v životě jste Vy sám(a) vyzkoušel(a) nějakou návykovou látku ("drogu") ?

V současné době já sám:

- A) ☐ vůbec s těmito látkami neexperimentuji, ani je nekonzumuji
Pokračujte blokem 5 !!!
- B) ☐ občas s těmito látkami experimentuji krát za měsíc
- C) ☐ pravidelně tyto látky konzumuji krát za týden

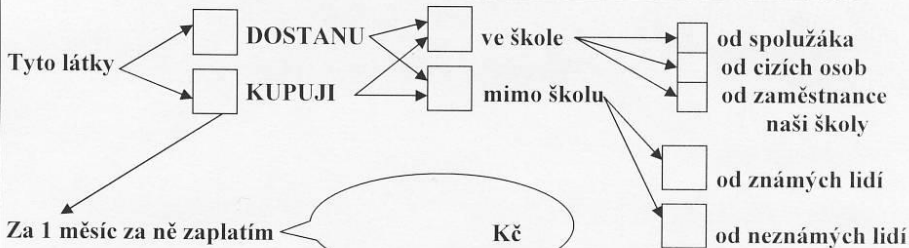
Experimentuji (konzumuji) s těmito (tyto) látkami (látky):

Aplikuji si tyto látky „do žíly“

☐ ANO
☐ NE

S obstaráním těchto látek:

- A) ☐ nemám vůbec žádné potíže
- B) ☐ mám jisté potíže a to
- C) ☐ mám velké potíže a to

5

Svůj volný čas převážně trávím (očísľujte od 1 do 12, přičemž číslo 1 bude mít ta činnost, které se ve volném čase věnujete nejvíc, a číslo 12 bude mít naopak ta, které se věnujete nejméně) :

Se svou přítelkyní (přítelem)

Doma s rodiči a sourozenci

Sám doma

Sám v restauraci

Nic nedělám (nudím se)

Sleduji televizi

Pracuji s PC (i hry)

Aktivně sportuji

Jezdím na výlety (turistika)

Čtu knihy

Chodím tančit

Navštěvuji kino, nebo divadlo

Svůj volný čas trávím převážně jinak

(Napiš JAK , KDE a S KÝM)

S tím, jak v současné době trávím svůj volný čas jsem :

(Vyznačte pouze jednu možnost !!!)

A) ☐ ZCELA SPOKOJEN(A)

B) ☐ SPÍŠE SPOKOJEN(A)

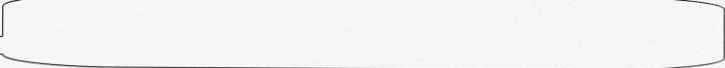
C) ☐ SPÍŠE NESPOKOJEN(A)

D) ☐ ZCELA NESPOKOJEN(A)

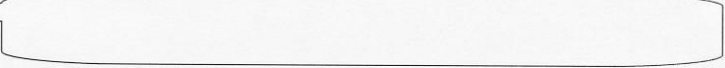
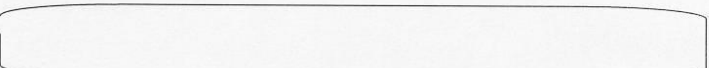
6

Pokud bych nebyl(a) ničím omezen(a), tak bych se ve svém volném čase rád(a) věnoval(a):

(Uveďte 3 svá přání, na první místo napište to, co je pro Vás osobně nejpodstatnější !)

- 1)
- 2)
- 3)

A co Vám brání v uskutečnění těchto Vašich přání ?:

- 1)
- 2)
- 3)

Je na naší škole tzv. „šikana“ ? ☐ ANO

☐ NE

Pokud ANO, tak jak se projevuje:

.....

Ohodnoťte známkou (jako ve škole: 1 až 5) míru Vaší spokojenosti s úrovní nabídky mimoškolních akcí na naší škole

A to byla poslední otázka. Ještě jednou Vám děkuji za spolupráci, i za pečlivé a pravdivé vyplnění tohoto dotazníku.

Mgr.Petr Červinka , mob.: 731 844 444 , e-mail: petrcervinka@seznam.cz

Současná náplň volného času

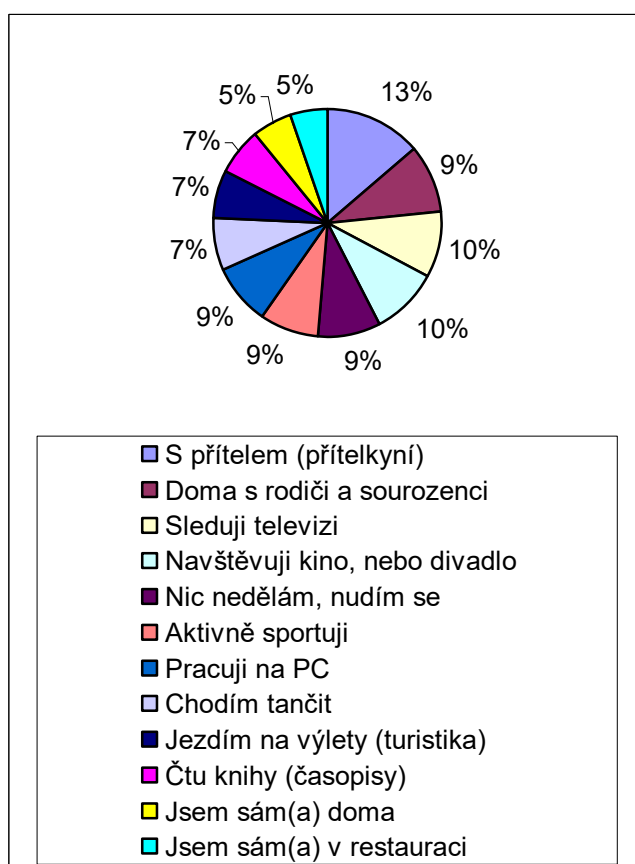
Tuto oblast postihují otázky v páté části dotazníku, které zjišťují, jak studenti ubytovaní tráví v současné době svůj volný čas. Doplnuje je hodnotící otázka zaměřená na míru jejich osobní spokojenosti se současnou náplní volného času.

Tabulka č. 1: převažující volnočasové činnosti (souhrn)
(1 = nejčastěji, 12 = nejméně často)

Převažující činnosti ve volném čase		
pořadí	hodnota	činnost
1.	2,13	Se svou přítelkyní (přítelem)
2.	5,01	Doma s rodiči a sourozenci
3. - 4.	5,08	Sleduji televizi
3. - 4.	5,08	Navštěvuji kino, nebo divadlo
5.	5,63	Nic nedělám, nudím se
6.	5,79	Aktivně sportuji
7.	5,84	Pracuji na PC
8.	6,63	Chodím tančit
9.	7,09	Jezdím na výlety (turistika)
10.	7,21	Čtu knihy (časopisy)
11.	8,05	Jsem sám (sama) doma
12.	8,13	Jsem sám (sama) v restauraci

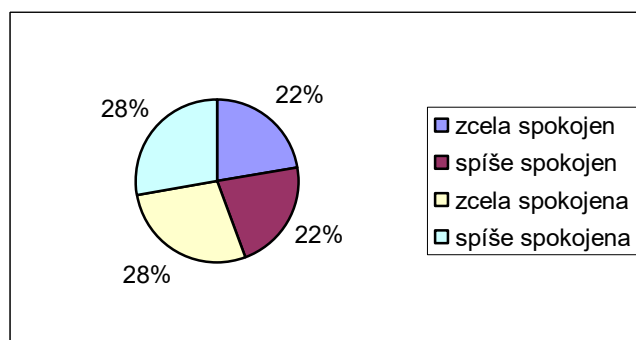
Z odpovědí respondentů vyplývá, že ve volném čase jsou nejčastěji se svým přítelem, nebo přítelkyní. Takto odpovědělo 13 % respondentů. Pokud ale sečteme odpovědi „sleduji televizi“ (10 %) a „pracuji na PC“ (9 %) tak vidíme, že tyto činnosti jsou na prvním místě. Aktivní sport jako náplň části svého volného času uvedlo 52 % respondentů (52 % chlapců a 48 % dívek), ale jeho podíl na celkovém množství jejich volného času je pouze 9 %. Je zajímavé, že 53 % respondentů uvedlo, že se ve volném čase občas „nudí“, přičemž takto strávená doba tvoří 9 % jejich volného času.

Graf č.1: rozložení volnočasových aktivit

Nikdo z respondentů neuvedl, že by byl se způsoby současného trávení volného času nespokojen (ani částečně nespokojen). Polovina je „zcela spokojena“ (dívky 28 % a chlapci 22 %) a polovina je „spíše spokojena“ (dívky 28 % a chlapci 22 %).

Graf č.2: spokojenost se současným způsobem trávení volného času

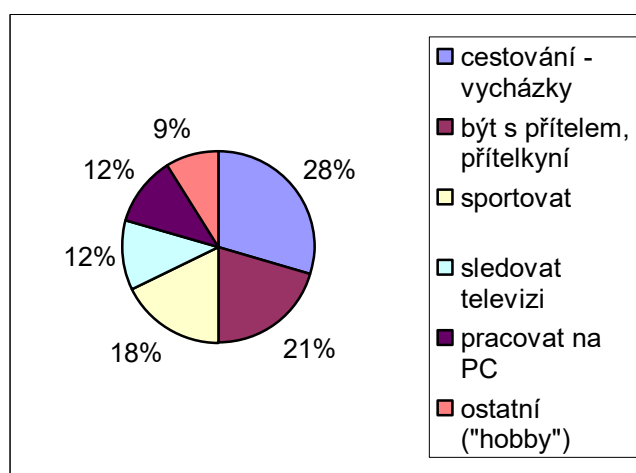
Studenti stráví největší část svého volného času sledováním televize, a prací na počítači. I když 52 % respondentů uvedlo, že se ve svém volném čase aktivně

věnuje sportu (více se mu věnují chlapci než dívky), tak sport se na jejich celkovém volném čase podílí pouhými 9 %, přitom ale 53 % respondentů se ve volném čase „nudí“ a tato „nuda“ jim zabírá 9 % jejich volného času. Zde je jistě určitý prostor pro žádoucí změnu, která by vedla k tomu, aby byl tento nevyužitý volný čas naplněn kvalitní volnočasovou činností, například aktivním sportem, jehož podíl na celkovém volném čase mladých lidí není v současné době velký.

Přání studentů v oblasti volného času

Tuto oblast postihují otázky v šesté části dotazníku, které zjišťují, jak by studenti chtěli trávit svůj volný čas a co jim v uskutečnění jejich přání brání.

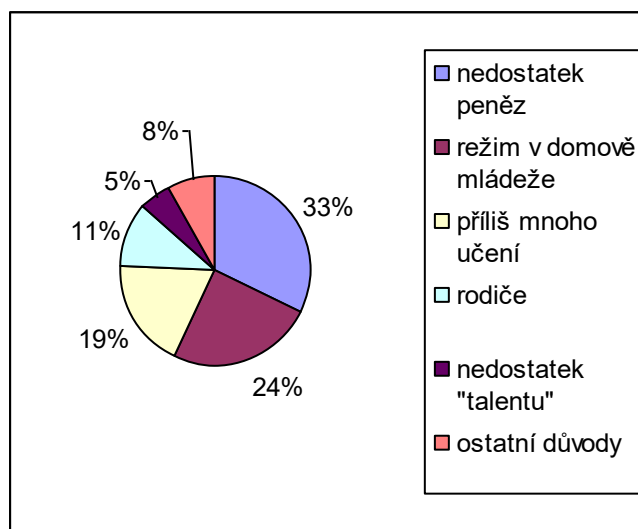
Graf č.3: přání studentů – co by chtěli dělat ve svém volném čase

Ve svém volném čase by studenti chtěli více cestovat a chodit na vycházky – takto odpovědělo 28 % respondentů. Následuje přání trávit více času se svým přítelem, nebo přítelkyní (21 % odpovědí) a třetí okruh přání (18 % odpovědí) se vztahuje k různým sportovním aktivitám, které jsou ale finančně náročné (bezmotorové létání, automobilové závody atp.). Tato odpovědi se odrážejí i v pořadí odpovědí na otázku která zjišťuje, jaké jsou překážky v realizaci jejich přání. Pořadí těchto „překážek“ je: nedostatek peněz (33 %), režim v domově mládeže (24 %), příliš mnoho učení

(19 %), rodiče (11 %), nedostatek talentu (5 %) a další, nespecifikované důvody (8 %) odpovědí.

Graf č.4: překážky, které brání svá přání uskutečnit

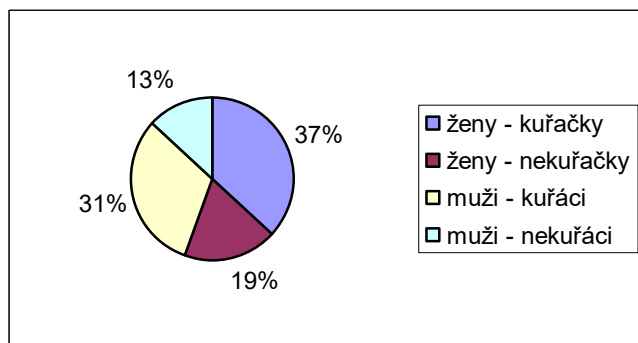
Podle předpokladů byl největší překážkou, pro realizaci svých přání v oblasti náplně volného času, nedostatek finančních prostředků. Do jisté míry je to ale dáno také tím, že přání respondentů jsou často spojena s finančně náročnými aktivitami (motorismus, bezmotorové létání). Je ale zajímavé, že i když se na prvním místě preferovaných volnočasových činností umístilo cestování, tak tuto možnost uvedlo pouze 28 % respondentů. Jelikož i tito respondenti často uváděli jako hlavní důvod nemožnosti realizovat svá přání nedostatek peněz (takto odpovědělo 33 % respondentů), lze se domnívat, že se cestování stává, z pohledu současných středoškoláků, do jisté míry finančně náročným koníčkem (a to i přes nabídku různých druhů slev, které mohou mladí lidé ve věku do 26 let uplatnit).

Současná situace v oblasti sociálně patologických jevů

Tuto oblast postihují otázky v druhé, třetí a čtvrté části dotazníku, které zjišťují, jaké zkušenosti mají studenti ubytovaní v domově mládeže s alkoholem, nikotinem i s dalšími nealkoholovými návykovými látkami, včetně zmapování současného stavu. Problematiku výskytu šikany a forem jejích projevů postihuje předposlední otázka

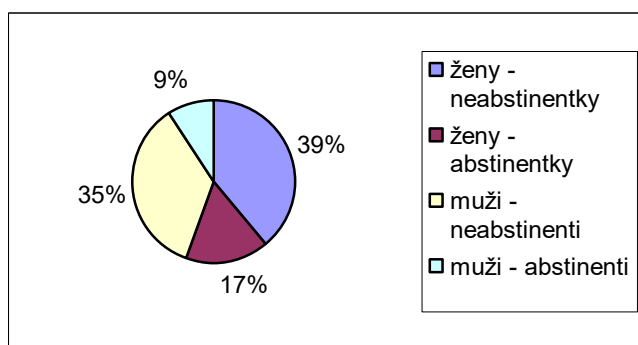
v šesté, závěrečné části dotazníku. Zjištěné výsledky nejlépe přibližují následující grafy a údaje:

Graf č.5: složení respondentů: kuřáci – nekuřáci

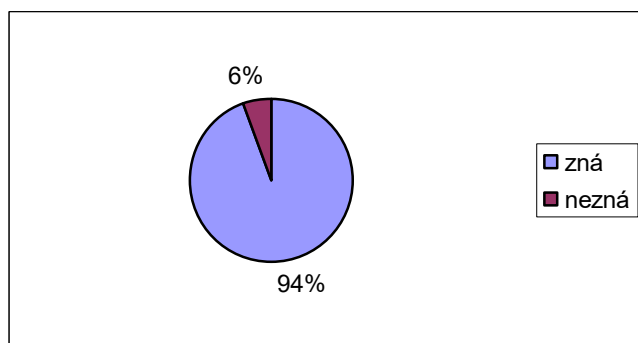
- Kuřáků je mezi respondenty celkem 68 % (31 % mezi muži a 37 % mezi ženami)
- Pravidelně (každý den) kouří: 60 % mužů - kuřáků a 80 % žen - kuřaček
- Občas (1x týdně a méně často) kouří: 40 % mužů - kuřáků a 20 % žen – kuřaček

Graf č.6 : složení respondentů: konzumenti alkoholu – abstinenti

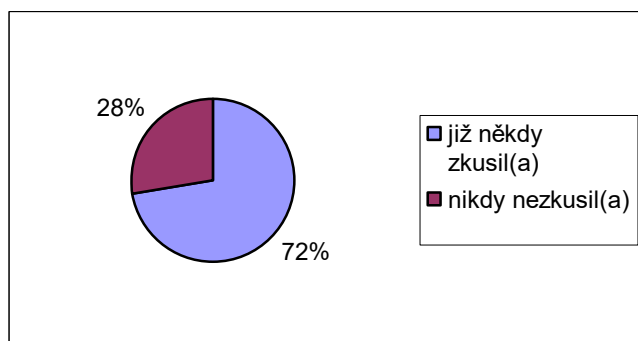
- Konzumentů alkoholu je mezi respondenty celkem 74 % : (35 % mužů a 39 % žen)
- Z konzumentů pije pravidelně (1x za týden a častěji) : 23 % mužů a 40 % žen
- Z konzumentů pije občas (3x za měsíc a méně často) : 77 % mužů a 60 % žen

Graf č.7: osobní znalost konzumenta nealkoholových návykových látek ve svém okolí

- 94 % respondentů ve svém okolí zná nějakého konzumenta těchto látek
- Z těchto osob 42 % tyto látky užívá pravidelně a 58 % je užívá občas
- Tyto osoby v různých kombinacích konzumují: marihuanu (95 %), extázi (26 %), toluen (11 %), pervitin (6 %), heroin (2 %)
- 8 % konzumentů, které respondenti znají, užívá různé další nealkoholové návykové látky (lysohlávky, durman, hašiš, propanbutan atd.)

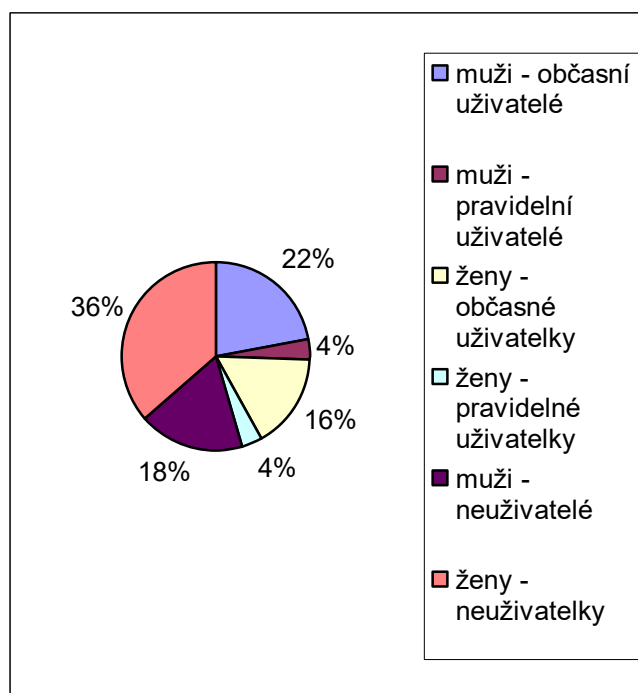
Graf č.8: vlastní zkušenost s nealkoholovou návykovou látkou (mimo nikotinu, tedy s tzv. drogou)

- Průměrný věk při prvním experimentu s těmito látkami byl 14,5 roku

- Věk při prvním experimentu byl 12 let (3x), 13 let (6x), 14 let (12x), 15 let (12x) a 16 let (9x)
- V 85,7 % byla první „zkoušenou“ látkou marihuana (ostatní látky: 14,3 %)

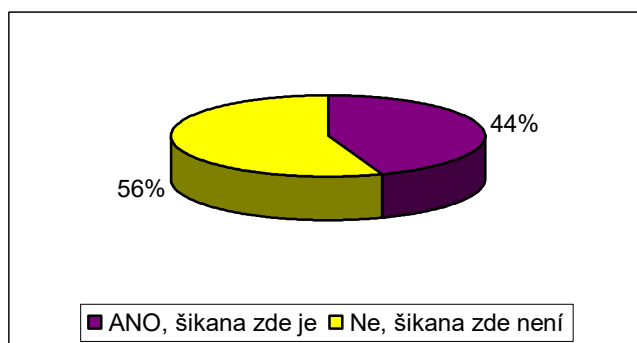
Graf č.9: uživatelé - neuživatelé „drog“ (současná situace)

- Občasní uživatelé uváděli, že tyto látky užívají 1 – 3 krát za měsíc
- Pravidelní uživatelé uváděli, že tyto látky užívají 4 a více krát za měsíc
- Všechny skupiny uživatelů „berou“ hlavně marihuanu (86 %)
- Pouze 14 % uvedlo jiné látku (extázi, lysohlávky a pervitin – 1x)
- V jednom případě respondent (muž) uvedl, že tuto látku užívá nitrožilně (jednalo se o pervitin)
- S obstaráním těchto látek nemá nikdo z uživatelů žádné problémy
- 71 % z nich tyto látky dostane (od známých, kamarádů, nebo i od spolužáků)
- 24 % z nich tyto látky kupuje (od známých, nebo kamarádů, ale vždy mimo prostředí školy)
- Každý z nich za tyto látky utratí měsíčně v průměru 250 až 300,--Kč

- V jednom případě byla uvedena částka 4 000,--Kč (!). Jednalo se o uživatele pervitinu, který uvedl, že si tuto látku aplikuje nitrožilně.

Graf č.10: výskyt tzv. „šikany“ ve škole

- Jako skupinu „šikanovaných“ uvedli všichni, kteří odpověděli ANO, mladší studenti (hlavně žáky prvních ročníků)
- Jako formy „šikany“ uvedli ti, kteří odpověděli ANO převážně:
 - slovní napadání (nadávky, urážky atp.)
 - záměrné schovávání různých osobních věcí druhým studentům
- Ani v jednom případě nebylo, jako forma „šikany“, uvedeno nějaké fyzické násilí
- Ani v jednom případě nebylo, jako forma „šikany“, uvedeno „ekonomické násilí“ (vydírání, krádeže, loupeže atp.)

Z uvedených údajů je zřejmé, že situace v oblasti nežádoucích forem jednání a chování (sociálně patologických jevů), je na naší škole srovnatelná s dalšími obdobnými školními zařízeními. Zajímavé a hlavně varující je, že pravidelnými uživateli tzv. „legálních návykových látek“ jsou více dívky (40 % konzumentek alkoholu, 80 % kuřaček), než chlapci (23 % konzumentů alkoholu, 60 % kuřáků), ale u občasných uživatelů těchto látek je tomu naopak. Nějakou vlastní zkušenost s tzv. „nelegální návykovou látkou“ má 72 % studentů ubytovaných v domově mládeže. Mezi současnými občasnými uživateli těchto nelegálních návykových látek je situace opačná, než je tomu u legálních návykových látek – jejich uživateli jsou více chlapci než dívky. U pravidelných uživatelů nelegálních návykových látek jsou obě pohlaví zastoupena stejným dílem (viz. tabulka č. 2).

Tabulka č. 2: konzumenti návykových látek – současná situace
(údaje jsou v %)

<i>ALKOHOL</i>	<i>chlapci</i>	<i>dívky</i>
občasní konzumenti (max. 3x za měsíc)	77	60
pravidelní konzumenti (1x týdně a více)	23	40
podíl konzumentů v základním souboru	35	39
<i>NIKOTIN (kuřáci)</i>	<i>chlapci</i>	<i>dívky</i>
občasní kuřáci (max. 1x za týden)	40	20
pravidelní kuřáci (každý den)	60	80
podíl kuřáků v základním souboru	31	37
<i>NELEGÁLNÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY</i>	<i>chlapci</i>	<i>dívky</i>
občasní uživatelé (max. 3x za měsíc)	22	16
pravidelní uživatelé (více než 3x za měsíc)	4	4
podíl v základním souboru - někdy zkusil(a)	49	23

Také tzv. „šikana“ není pro studenty pojmem zcela neznámým, 44 % respondentů uvedlo, že se šikana ve škole vyskytuje. Nejedná se sice o šikanu spojenou s fyzickým násilím, nebo ekonomickým nátlakem, její formy jsou v prostředí domova mládeže spojeny s nevhodnou slovní komunikací mezi studenty (nadávky atp.), nebo mají podobu zdánlivě neškodných „recesí“ (schovávání osobních věcí atp.).

Na závěr ještě uvádím, že studenti v dotazníku hodnotili také míru svoji osobní spokojenosti s úrovní nabídky činností v oblasti výchovy mimo vyučování (jako ve škole, známkou 1 až 5) na naší škole. Výsledná „známka“ 2,94 je jistě důvodem pro stálé zlepšování a rozšiřování nabídky volnočasových aktivit.

Příloha č.2

SUBJEKTY PRO SPOLUPRÁCI

Pedagogicko-psychologická poradna Nymburk

Masarykova 895 , 288 02 Nymburk
tel.: 325 512 667 , 774 332 553
e-mail: ppp.nbk@mirnet.cz

NZDM Nymburk, Semiramis,o.s. (dříve K-centrum Nymburk)

Sadová 2107, 288 02 Nymburk
tel.: 325 514 424
www.os-semiramis.cz
e-mail: plackova@os-semiramis.cz
vedoucí služby: Radka Plačková, DiS , mob.: 724 719 533
otevřeno:
Út + Čt + Pá od 14:00 do 19:00 hod.

OSPOD - Odbory sociálně právní ochrany dětí (při MÚ, nebo OÚ)

- **MÚ Nymburk**

Náměstí Přemyslovců 163, 288 28 Nymburk
kontakt:
tel.: 325 501 235 (paní Velechovská – vedoucí odboru)
tel.: 325 501 240 (paní Voženílková)

- **MÚ Poděbrady**

kontakt:
paní Rysová , tel.: 325 600 465 (paní Rysová)

- **MÚ Lysá nad Labem**

kontakt:
tel.: 325 510 211 , 325 510 202

- **MÚ Sadská**

kontakt:
tel.: 325 595 029

- **MÚ Milovice**

kontakt:
tel.: 325 577 203

- **MÚ Městec Králové**

kontakt:
tel.: 325 643 211

Podadenské centrum pro oběti násilí a trestných činů

Dukelská 347 , 289 23 Milovice , www.pomocobetem.cz
kontaktní osoba: Martina Brůxová , tel.: 775 561 846

Prev-Centrum Praha, o.s.

Meziškolská 1120/2, 169 00 Praha 6
www.prevcentrum.cz
tel: 233 355 459 , mobil: 775 161 138 , e-mail: office@prevcentrum.cz

Institut pedagogicko – psychologického poradenství ČR Praha (IPPP ČR)

Novoborská 372 , 190 00 Praha 9

www.ippp.cz

tel: 283 882 296 , e-mail: sekretariat@ippp.cz

Centrum adiktologie Praha (internetová poradna aj.)

www.adiktologie.cz

INEP (Institut neuropsychiatrické péče)

Křížíkova 264/22, Praha 8, 186 00

tel: 222 201 020 fax: 228 881 681

e-mail: info@inep.cz

<https://www.inep.cz/>

LAXUS Hradec Králové

Okružní 669

P.O.Box 21, 500 03 Hradec Králové

tel.: 495 513 977

www.laxus.cz

e-mail: laxus@laxus.cz

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy

Žižkovo náměstí 169 , 269 01 Rakovník

www.poradna-rakovnik.cz , e-mail: r.poradna@quick.cz

kontaktní osoba: Lucie Vaníčková - Horníková

Občanská poradna Nymburk

Náměstí Přemyslovců 14/11 (budova ČS,as., 28802 Nymburk)

www.opnymburk.cz

vedoucí poradny: Veronika Pačesová , tel: 737 104 928

PORADNA - PRAHA

www.n.poradna.cz , www.psychoterapeut.cz

- mobil: 608284555 - dovoláte se kdykoli (pondělí - neděle 8.00 - 23.00, víkendy i svátky), Mgr. David Doležal
- tel.: 222951111
možno volat kdykoli (pondělí - neděle 8.00 - 23.00, víkendy i svátky)
pokud se někdy nedovoláte, zkuste mobil výše
- e-mail: kontakt@psychoterapeut.cz , poradna@psychoterapeut.cz
- adresy kanceláří:
Kamenická 31, Praha 7
(2.st.tramvají z metra Vltavská směr Hradčanská - Letná, stanice "Kamenická", pak po směru jízdy druhá ulice doprava)
Lidická 17, Praha 5 (u stanice metra Anděl)

Příloha č.3

POSTOJ ŠKOLY K PROBLEMATICE VYBRANÝCH SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

NIKOTINISMUS: negativní důsledky kouření jsou všem žákům zcela jistě známé. Je ale vhodné znovu připomenout, že zdravotní potíže spojené s kouřením se projeví s velmi dlouhou časovou prodlevou, která je cca 10 – 20 let, a „uzdravení“ z 90% již není možné !!!

Postoj naší školy je jednoznačný: VE ŠKOLE A V JEJÍM OKOLÍ KOUŘIT NEBUDEME !

KOUŘIT NEZAČÍNEJTE (ani „experimentálně“) ! KDO JIŽ KOUŘÍ, ZKUSTE PŘESTAT !

Téměř všichni, co již kouří by totiž velmi rádi přestali (ale veřejně to málokdy sami přiznají) !

ALKOHOL: škola je pro studenty jejich „pracovištěm“, a proto vyžadujeme, aby studenti nekonzumovali alkoholické nápoje, a aby na výuku i na praxi přicházeli nejen odpočati a připraveni, ale vždy BEZ PŘÍTOMNOSTI ALKOHOLU (zevně i vnitřně)!

tzv. ŠIKANA: postoj naší školy k tomuto patologickému jevu je jednoznačný (šikana se zcela jistě vyskytuje i na naší škole, otázkou ale je, v kterých lokalitách, formách, v jaké intenzitě, jak často atp.). Šikanu zavrhuje, jako jedno z nejhorších „zel“, a to nejen v prostředí školy. Obětem šikany chceme vycházet maximálně vstříc (zachování anonymity, poradenství a pomoc nejenom pro ně samotné, ale také pro všechny jejich blízké, spolužáky, rodiče, kamarády atd.). Nabízíme také šanci a pomoc i tzv. „agresorům“, ale pouze v tom případě, že sami budou chtít své problémy vhodným způsobem řešit. Na ty „agresory“, kteří své chování nezmění, bude naše škola podávat trestní oznámení podle platných právních norem.

Je třeba si uvědomit, že trestní odpovědnost je v České republice od 15-ti let věku (pro mladistvé jsou trestní sazby poloviční oproti pachatelům zletilým). Tzv. šikana je z pohledu práva klasifikována např. jako trestný čin: omezování osobní svobody, vydírání, vzbuzené důvodné obavy, loupeže tj. násilné (i psychickým nátlakem) odebrání věci, krádeže, poškození cizí věci, ublížení na zdraví (i psychické), zabití, vraždy atd. Mladiství pachatelé jsou v ČR za tyto trestné činy odsuzováni i na 5 – 10 let odnětí svobody nepodmíněně!

Do této oblasti SPJ patří také STALKING, KYBERŠIKANA a mnohé další nežádoucí jevy spojené s komunikací na sociálních sítích.

tzv. DROGY: problematika ostatních, návykových nealkoholových látek, které mohou vyvolat u každého člověka trvalou závislost na těchto látkách, je našim studentům jistě mnohem bližší, než jejich rodičům a našim zaměstnancům. Nebudeme si vzájemně nalhávat, že TO v naší škole není. Je TO v každé škole, domově mládeže, na taneční zábavě atd., pouze se o TOM mnohdy „cudně“ mlčí.

CÍLEM NAŠÍ ŠKOLY NENÍ POUHÁ REPRESÉ ! Kdo má s TÍM problém a chce s TÍM něco dělat, tak nebude pouze zavržen a trestán, ale v první řadě bude naší snahou, dle všech našich možností, pomoci s TÍM jak jemu samotnému, tak i jeho blízkým !

V zákoně č. 134/2002 je tato problematika podrobně popsána z pohledu trestního práva (trestný je obchod s těmito látkami, jejich držení v množství větším než malém, jejich výroba atd...). Trestní řád, platný v České republice, toleruje držení drogy v množství menším než malém. Proto naše škola ve „Vnitřním řádu školy“, který je pro studenty SOŠ a SOU Nymburk závazným dokumentem, upravuje tuto závažnou problematiku s akcentem na maximální ochranu zdraví všech studentů, a také podle možností daných příslušnými dokumenty takto:

a/ tyto látky (včetně technických pomůcek pro jejich aplikaci a výrobu) jsou v areálu školy zakázány (jejich držení, konzumace, i aplikace), a to v jakémkoli množství !

b/ pokud jsou u studenta zjevné symptomy, které zakládají domněnku, že je pod vlivem této látky, bude nejprve kontaktován jeho zákonný zástupce, popřípadě (pokud je zletilý a nechce dobrovolně spolupracovat s pracovníky naší školy ani s odborníky na danou problematiku) příslušné oddělení policie ČR.

c/ to, co je trestné dle platných zákonů České republiky (jejich distribuce, obchod, výroba atp.) bude řešeno, vždy ve spolupráci s příslušným oddělením policie ČR, jako trestný čin.

Mgr. Petr Červinka
ŠMP SOŠ a SOU Nymburk

Příloha č.4

DOPORUČENÝ POSTUP PŘI PODEZŘENÍ NA UŽITÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY NEZLETILÝM / ZLETILÝM ŽÁKEM

ZÁKLADNÍ OTÁZKA ZNÍ:

„Domníváme, že je v dané situaci ohrožen život, zdraví nebo bezpečnost nezletilého žáka (dalších žáků, dalších osob nebo hrozí vznik škody na majetku)?“

POZN.: u zletilého žáka je postup stejný (pouze bez zákonných zástupců a bez pracovníků OSPODu), souhlasy (podpisy) dává sám plnoletý žák.

ANO

, domníváme se, že je ohrožen život, zdraví nebo bezpečnost žáka (žáků)...

Například: žák upadá do bezvědomí, velmi špatně artikuluje, je dezorientován, s vyučujícím a se spolužáky obtížně komunikuje, jeho pohyby jsou nekoordinované, téměř nevnímá okolí, má rozšířené zorničky, je celkově v útlumu... nebo naopak je žák agresivní, napadá spolužáky, či vyučující, ničí majetek ... atp.

- 1) Klíčová je poskytnutí první pomoci, zavolání lékaře (záchranky) a zklidnění situace, je nutné zachovat klid.
Dle závažnosti situace poskytujeme ihned první pomoc, voláme lékaře, (MUDr. Pinkavová tel.: 325 514 286), záchranku (tel.: 155), případně Policii ČR (tel.: 158).
- 2) Zajistíme přítomnost dalšího zaměstnance školy a o dané situaci bezodkladně informujeme vedení školy.
- 3) Vedení školy kontaktuje zákonné zástupce nezletilého žáka a informujeme je o dané situaci.
- 4) Pokud zákonní zástupci nejsou dosažitelní (nebo pokud se školou nespolupracují), kontaktuje se OSPOD (325 501 101, 325 501 111), případně Policie ČR (dle závažnosti situace).
- 5) Kontaktujeme školního metodika prevence a výchovného poradce.
- 6) Testy na přítomnost návykové látky může realizovat pouze lékař, příslušník Policie ČR nebo příslušník Městské policie!!!!
- 7) V případě vyšetření žáka lékařem nebo v případě jeho hospitalizace požadujeme, pro potřeby školy, prokazatelné doložení aktuálního zdravotního stavu žáka (od lékaře, od zákonných zástupců nezletilého žáka, od zletilého žáka) zejména doložení toho, zda žák požil nějakou návykovou látku (či alkohol), či zda byl pod vlivem nějaké návykové látky (či alkoholu).
- 8) Třídní učitel ve spolupráci s vedením školy svolá (na základě daných skutečností) výchovnou komisi, které se zúčastní žák a zákonní zástupci (u nezletilého žáka).
- 9) Na základě jednání výchovné komise rozhodne vedení školy o dalším postupu dle platného školního řádu a příslušných právních předpisů.

NE, domníváme se, že není ohrožen život, zdraví nebo bezpečnost žáka (žáků)...

Například: žák s vyučujícím i se spolužáky bez potíží komunikuje, dobře se orientuje v prostoru a času, neupadá do bezvědomí, nemá pocity nevolnosti, není agresivní... Nicméně jeví známky „velmi dobré nálady“ nebo naopak „smutku“, může mít rozšířené oční zorničky, má malé výpadky paměti, mírně nepřesně artikuluje, jeho pohyby mohou být mírně nekoordinované.... atp.

- 1) Situace tedy nevyžaduje bezprostřední řešení, je čas se rozmyslet. Zachováme klid.
- 2) Zajistíme přítomnost dalšího zaměstnance školy a o dané situaci bezodkladně informujeme vedení školy. Kontaktujeme školního metodika prevence a výchovného poradce.
- 3) Vedení školy kontaktuje zákonné zástupce nezletilého žáka (nebo rodinné příslušníky, či příbuzné zletilého žáka) a informujeme je o dané situaci.
- 4) Na základě informace o změně zdravotního stavu žáka (např.: nevolnost, bolest hlavy, zhoršené vnímání, úraz atp.) si nezletilého žáka převezmou od vedení školy do své péče jeho zákonní zástupci, zletilý žák bude předán do péče jeho rodinných příslušníků nebo příbuzných.
- 5) Pokud zákonní zástupci nezletilého žáka nejsou dosažitelní (nebo pokud se školou nespolečně pracují), kontaktuje se OSPOD (325 501 101, 325 501 111), případně Policie ČR (dle závažnosti situace).
- 6) Testy na přítomnost návykové látky může realizovat pouze lékař, příslušník Policie ČR nebo příslušník Městské policie!!!!!!!
- 7) V případě vyšetření žáka lékařem nebo v případě jeho hospitalizace požadujeme, pro potřeby školy, prokazatelné doložení aktuálního zdravotního stavu žáka (od lékaře, od zákonných zástupců nezletilého žáka, od zletilého žáka) zejména doložení toho, zda žák požil nějakou návykovou látku (či alkohol), či zda byl pod vlivem nějaké návykové látky (či alkoholu).
- 8) Třídní učitel ve spolupráci s vedením školy svolá (na základě daných skutečností) výchovnou komisi, které se zúčastní žák a zákonní zástupci (u nezletilého žáka).
- 9) Na základě jednání výchovné komise rozhodne vedení školy o dalším postupu dle platného školního řádu a příslušných právních předpisů.

SOŠ a SOU Nymburk, V Kolonii 1804

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM DOMOVA MLÁDEŽE

Školní rok 2022 / 2023

1. ÚVOD

Minimální program prevence sociálně patologických jevů Domova mládeže SOŠ a SOU Nymburk vychází z materiálu MŠMT "Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních." č. j. 20 006-2007 - 51

2. PROGRAM PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

2.1 Rozvoj sebepoznání, sebeúcty a sebevědomí:

- v rámci hodin ZSV a třídnických hodin využívat sebepoznávací techniky, orientované na poznání vlastní osobnosti žáka,
- věnovat zvýšenou pozornost handicapovaným žákům se zdravotními sociálními problémy.
- poskytovat poradenskou pomoc VP.

2.2 Vytváření dovedností v sociální komunikaci, řešení problémových a stresových situací, prevence šikany, projevů xenofobie a rasismu:

- napomáhat vytváření přátelských vztahů mezi žáky
- zaměřit se na vyhledávání eventuálních obětí šikany; k tomuto účelu zadat dotazník šikany a s jeho výsledky seznámit všechny pedagog. pracovníky
- neprodleně řešit ve spolupráci s vedením školy každý případ event. šikanování,
- ve spolupráci s třídními samosprávami rozvíjet přátelské vztahy mezi žáky, účinně reagovat na každý projev intolerance, xenofobie a rasismu
- využívat předmětu ZSV k seznámení žáků se základními údaji o menšinách, které u nás žijí
- rozvíjet etickou a právní výchovu

- při třídnických hodinách a hodinách ZSV šířit objektivní informace o nebezpečných ideologiích a organizacích (fašismus, komunismus, terorismus ap.), propagovat a pravidelně kontrolovat schránku důvěry

2.3 Prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření:

- využívat metody výcviku sociálně psychologických dovedností (odmítání nabídky), důsledně potírat kuřáctví, požívání alkoholu a návykových látek
- důsledně dbát na dodržování odst. 2.4. školního řádu o návykových a jinak nebezpečných látkách
- v hodinách občanské nauky, chemie, ekologie a literatury využít vhodná témata k protidrogové výchově a výchově ke zdravému životnímu stylu
- k informacím z této oblasti využívat nástěnku v budově školy
- zúčastňovat se přednášek a besed s protidrogovou tematikou např. "Řekni drogám ne"
- promítnout filmy s protidrogovou tematikou (Řekni drogám ne, Svět drog, Když musíš, tak musíš)

2.4 Prevence rizikového sexuálního chování a závažných virových onemocnění, prevence sexuálního zneužívání a týrání:

- zařadit sexuální výchovu do hodin ekologie a občanské nauky v rámci akce "S tebou o tobě" zorganizovat besedy zaměřené na zdravý životní styl dívek s ohledem na jejich reprodukční zdraví
- promítnout filmy tematikou rizikového sexuálního chování (Drogová problematika a sexuální výchova, Prevence obchodu se ženami)
- zúčastnit se výchovných programů dle aktuální nabídky (např. „Rady začínajícím milencům“).

2.5 Prevence záškoláctví, vandalizmu, kriminality a delikvence:

- ve spolupráci s třídními učiteli, VP a rodiči snižovat počet zameškaných a neomluvených hodin
- posilovat právní vědomí žáků
- uspořádat besedu s Preventivní informační skupinou Policie ČR

2.6 Výchova ke zdravému životnímu stylu:

- podporovat zdravý životní styl žáků
- k informacím o zdravém životním stylu využívat nástěnku
- rozvíjet kladný vztah k životnímu prostředí a jeho ochraně (především v předmětech základy ekologie a občanská nauka)

2.7 Prevence virtuálních drog - patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách:

- seznámit žáky se základními pojmy virtuálních drog a posilovat pravidla pro jejich užívání, vysvětlit jim zdravotní, sociální a psychická rizika nadměrného užívání virtuálních drog (hlavně v předmětu ICT)

2.8 Vyhledávání problémových skupin nebo žáků:

- provádět průzkum v oblasti užívání návykových látek, zadat a vyhodnotit ankety s touto tematikou; s výsledky seznámit všechny pedagog. pracovníky a vedení školy, spolupracovat s odděl. sociální prevence a kurátory pro mládež

2.9 Podpora nabídky volnočasových aktivit se zaměřením nejen na žáky ubytované, ale i na žáky dojíždějící:

- organizovat sportovní turnaje v rámci školy, plnit plán volnočasových aktivit v rámci DM (návštěvy bazénu, divadelních představení, sportovních akcí, zapojení se do aktivit nabízených DM, ap.)

2.10 Spolupráce s rodiči:

- zavést pravidelné informování pedagogů a rodičů o všech problémech, které se u žáků vyskytnou
- poskytnout jim poradenskou pomoc
- informovat rodiče o záškoláctví, neomluvenou absenci postihovat formou výchovných opatření

2.11 Vzdělávání pedagogických pracovníků:

- koordinovat činnost všech pedagogických pracovníků při realizaci Minimálního preventivního programu
- doškolovat ped. pracovníky v oblasti zdravého životního stylu
- doplňovat průběžně školní knihovnu a videotéku knihami a filmy s tematikou rizikového chování
- umožnit další vzdělávání preventisty soc.pat.jevů (výchov. poradce) ve spolupráci s Pedagogicko - psychologickou poradnou v Nymburku, Masarykova 895

2.12 Spolupráce s Policií ČR:

- spolupracovat obvodním oddělením Policie ČR, s Preventivní informační skupinou Policie ČR a městskou policií v Nymburku.

3. POSTUP V PŘÍPADĚ VÝSKYTU ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK VE STŘEDNÍ ŠKOLE.

3.1 V případě podezření na zneužití návykových látek:

- provést diskretní šetření, pohovor se žákem a doporučit mu návštěvu odborníka
- kontaktovat rodiče, ev. zákonné zástupce žáka, seznámit je s postupem školy v případě průkazného zjištění zneužití návykových látek
- v případě odmítavé reakce ze strany zákonných zástupců oznámit případ Pedagogicko - psychologické poradně v Nymburku, Masarykova 895

3.2 V případě důvodného podezření na zneužití drog (i alkoholu):

- doprovodit žáka ke školnímu lékaři
- oznámit věc zákonným zástupcům žáka

3.3 V případě dealerství nebo podezření na porušení § 219 trestního zákona:

- uvědomit o věci zákonného zástupce
- nahlásit věc Policii ČR

3.4 V případě zjištění podezřelé látky:

- podezřelou látku uložit v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru do obálky, na obálku napsat datum, čas a místo zjištění látky
- obálku přelepit, přelep opatřit razítkem školy a uschovat do školního trezoru,
- poté se bezodkladně vyrozumět Policií ČR a předat jí obálku
- u žáka, který jeví známky otravy, stejným způsobem látku předat přivolanému lékaři

4. DŮLEŽITÉ KONTAKTY

Krajské ředitelství policie Středočeského kraje	tel. 974 878 111
Protidrogový koordinátor,	
MěÚ Nymburk, Palackého tř.449, Nymburk	tel. 325 511 774
Fond ohrožených dětí	tel. 224 236 655
PPP Nymburk, Masarykova 895	tel. 325 511 266
<u>Linky pomoci:</u>	
Teen Challenge	tel. 271 743 607
Dětské krizové centrum	tel. 241 480 511
Centrum krizové intervence, Kutná Hora	tel. 327 511 111

5. PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

5.1 Definice šikany dle MŠMT Čj.: 24 246/2008-6

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Pedagogičtí pracovníci školy jsou s tímto MP MŠMT seznámeni.

5.2 Metodika řešení problému

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli hraje strach obětí, pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí „solidarity“ agresorů i postižených. Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování (viz.příloha).

6. KRIZOVÝ PLÁN „A“

Zahrnuje situace, které škola zvládne řešit vlastními silami (např.řešení počátečního stadia šikanování).

6.1 Kroky:

1. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
2. nalezení vhodných svědků
3. individuální, popřípadě konfrontační rozhovory se svědky

Přímá konfrontace obětí s agresory je nepřípustná!!!

4. zajištění ochrany obětí (umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby)

5. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

Rozhovory – v pořadí oběť, svědci, agresori

Dle situace je možno oddělit agresory od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky.

Je třeba zjistit

- kdo je oběť, popřípadě kolik je obětí
- kdo je agresor, popřípadě kolik je agresorů, kdo je iniciátor a kdo je aktivní účastník šikanování kdy a kde k šikaně dochází
- jakou formou, co a jak dělali agresori konkrétním obětím
- jak dlouho a jak často trvá
- proč ubližovali
- jaké opatření navrhuji a proč
- jak lze násilí v budoucnu zabránit

Důležité je vytvoření seznamu hlavních typů agresorů (iniciátorů, aktivních účastníků a agresorů, kteří jsou současně oběťmi) a u jejich jmen si zaznamenat co nejpřesnější údaje kdy, kde, jak a komu co dělali.

7. KRIZOVÝ PLÁN „B“

Zahrnuje situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její spolupráce se specializovanými institucemi a policií (např. řešení pokročilé a nestandardní šikany, výbuchu skupinového násilí vůči oběti).

7.1 Kroky:

1. překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
2. domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
3. zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
4. pokračující pomoc a podpora oběti
5. nahlášení policii
6. vlastní vyšetřování

V rámci první pomoci je nutné spolupracovat s dalšími institucemi a orgány - PPP Nymburk, Policie ČR - viz.důležité kontakty.

8. VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

Pro potrestání agresorů lze využít:

- napomenutí a důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy
- snížená známka z chování

Pro nápravu situace je důležité pracovat s celým třídním kolektivem. Žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy, o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany.

V mimořádných případech může ředitel školy:

- doporučit rodičům dobrovolné umístění dítěte do SVP nebo pobyt v diagnostickém ústavu
- podat návrh OSPODu (orgán sociálně-právní ochrany dětí) k zahájení práce s rodinou

9. SPOLUPRÁCE S RODIČI

Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanování, je za odborné vyšetření zodpovědný ředitel školy. Při vyšetřování i nápravě je potřebná spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce, třídního učitele a ostatních pedagogických pracovníků s rodiči obětí i agresorů. Je vhodné jednat s rodiči obětí a agresorů odděleně, rodiče agresorů zvat po páru. Je žádoucí přítomnost obou zákonných zástupců. Je důležité je seznámit s případem a opatřeními, která škola

přijme. Jednání je přítomen ředitel školy, výchovný poradce, školní metodik prevence, třídní učitel. Z jednání se vytvoří zápis, který podepíší všichni přítomní. **Při jednání je nutný taktický přístup a zejména zachování důvěrnosti informací.**

10. PŘÍLOHA

10.1 Znaky šikanování

10.1.1 Nepřímé (varovné) znaky šikanování - např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními.
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- stává se uzavřeným.
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- jeho oděv je zašpiněný nebo poškozený.
- stále postrádá nějaké své věci.
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do kolektivu, neboť přízpůsobovací konflikty nejsou vzácností!

10.1.2 Přímé znaky šikanování - např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný.
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem.
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jim podřizuje.
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

10.2 Stádia šikanování:

-podle Michala Koláře, MP MŠMT Čj.24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení

1.stadium: **Zrod ostrakismu**

Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné“ legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

2.stadium: **Fyzická agrese a přitvrzování manipulace**

V zátěžových situacích, kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese.

3.stadium: **Vytvoření jádra (klíčový moment)**

Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šířitelé „viru“ začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejnižší, tedy ti „slabí“.

4.stadium: **Většina přijímá normy**

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. U členů „virem“ přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

5.stadium: **Totalita nebo dokonalá šikana**

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“. Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které jsem pro přehlednost označil jako „otrokáře“ a „otroky“. Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná.

10.3 Druhy šikanování

Fyzická aktivní přímá – útočníci oběť věší, škrtní, kopou, fackují

Fyzická aktivní nepřímá – kápo pošle nohsledy, aby oběť zbili, oběti jsou poničeny věci

Fyzická pasivní přímá – agresor nedovolí oběti, aby si sedla do lavice

-fyzické bránění oběti v dosahování jejích cílů

Fyzicky pasivně nepřímá – agresor odmítne oběť na její požádání pustit ze třídy na záchod - odmítnutí splnění požadavků

Verbální aktivní přímá – nadávání, urážení, zesměšňování

Verbální aktivní nepřímá – rozšiřování pomluv, patří sem i tzv.symbolická agrese, která může být vyjádřena v kresbách, básních apod.

Verbální pasivní přímá – neodpovídá na pozdrav, otázky apod.

Verbální pasivní nepřímá – spolužáci se nezastanou oběti, je-li nespravedlivě obviněna z něčeho, co udělali její trýznitelé.

11. Informační leták pro žáky:

Nikdo nemá právo druhému ubližovat!

Spolužáci se k tobě chovají nepřátelsky, ubližují ti a ty nevíš, jak dál.

Víš o někom, kdo je šikanován, a je ti ho líto.

PŘEKONEJ STRACH A ZAJDI ZA UČITELEM, KTERÉMU DŮVĚŘUJEŠ.

Co je to šikanování?

Za šikanování se považuje to, když jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně ubližuje druhým. Znamená to, že ti někdo, komu se nemůžeš ubránit, dělá, co ti je nepříjemné, co tě ponižuje, nebo to prostě bolí. Strká do tebe, nadává ti, schovává ti věci. Ale může ti znepríjemňovat život i jinak. Pomlouvá tě, intrikuje proti tobě, navádí spolužáky, aby s tebou nemluvili a nevšímali si tě. Později se otravování života stupňuje a zdokonaluje. Nastupuje fyzické násilí /bití/, krádeže a poškozování věcí/. Šikanování je vážná věc a v řadě případů bývá trestným činem.

Proč bývá člověk šikanován?

Není to proto, že by byl špatný, nebo proto, že by si to nějak zasloužil. Chyba není v něm, ale ve špatných vztazích mezi některými spolužáky. Převládá v nich bezohlednost a násilí.

Jak se můžeš bránit?

Když se ptali jednoho zoufalého žáka, proč o svém trápení neřekl rodičům, odpověděl: „Já nevím, když přijdu domů, tak se na to snažím nemyslet. A doufám, že už to bude lepší.“ Myslet si, že to bude lepší, je omyl. Nikomu nic neříct, je strkání hlavy do písku, které situaci jenom zhoršuje. Nevzdávej to a udělej následující:

Obrat' se na učitele, kterému důvěřuješ. Může ti pomoci, bude ti věřit a neprozradí tě.

Svěř se svým rodičům.

V případě, že nenajdeš odvalu říct to ani svým rodičům, zavolej na pražskou Linku bezpečí, telefon 800 155 555 nebo 116 111. Bezplatně můžeš telefonovat z celé republiky. Nepotřebuješ k tomu peníze ani telefonní kartu. Tito lidé ti budou věřit, protože nejsi sám, komu se něco podobného děje.

zpracovala vedoucí DM

Příloha č.6

Základní závazné školské dokumenty pro oblast prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ze kterých MPP vychází:

Zákon č. [178/2016 Sb.](#) ze dne 20.4.2016. Zákon, kterým se mění zákon č. [561/2004 Sb.](#), o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [200/1990 Sb.](#), o přestupcích

Metodický pokyn MŠMT ČR Č. j.: 20 006/2007-51

k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

MŠMT ČR 1997

Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy na období 1998 – 2000

Č.j.: 14 144/98-22 (Věstník MŠMT ČR, sešit 10, říjen 1998)

Spolupráce škol a předškolních zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané - (bude novelizován)

Č.j.: 13 409/98-24

Metodický list k poskytování poradenských služeb na školách a školských zařízeních

Č.j.: 14 423/99-22 (Věstník MŠMT ČR, sešit 5, květen 1999)

Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance

MŠMT ČR 2001 (Internetová stránka MŠMT www.msmt.cz, oblast mládež)

Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na období 2001-2004

Č.j.: 14 514/2000-51

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže

Č.j.: 28 275/2000-22

Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení

Č.j.: 10 194/2002-14

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

MŠMT ČR, odbor pro mládež, Praha 2002

Bílá kniha Evropské komise Nový podnět pro evropskou mládež

MŠMT ČR, odbor pro mládež, Praha 2002

Evaluace a diagnostika preventivních programů

Další informace k problematice prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT jsou dostupné na internetové stránce MŠMT www.msmt.cz , oblast mládež.

Příloha č.7

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
Č. j.: 20 006/2007-51

V Praze dne 16. října 2007

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Hlava I Obecná ustanovení

Článek 1 Předmět úpravy

(1) Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů (dále jen „žák“) ve školách a školských zařízeních v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, Konceptí státní politiky pro oblast dětí a mládeže, Národní strategií protidrogové politiky, Strategií prevence kriminality a Strategií prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy:

- a) vymezuje terminologii a začlenění prevence do školního vzdělávacího programu,**
- b) popisuje jednotlivé instituce v systému prevence a úlohu pedagogického pracovníka,**
- c) definuje Minimální preventivní program,**
- d) doporučuje postupy škol a školských zařízení (dále jen „školy“) při výskytu vybraných rizikových forem chování dětí a mládeže.**

(2) Primární prevence sociálně patologických jevů u žáků v působnosti MŠMT je zaměřena na:

- a) předcházení zejména následujícím rizikovým jevům v chování žáků:
 - záškoláctví,
 - šikana, rasismus, xenofobie, vandalismus,
 - kriminalita, delikvence,
 - užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky – dále jen „OPL“) a onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními nemocemi souvisejícími s užíváním návykových látek,
 - závislost na politickém a náboženském extremismu,
 - netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling)
- b) rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:
 - domácího násilí,
 - týrání a zneužívání dětí, včetně komerčního sexuálního zneužívání,
 - ohrožování mravní výchovy mládeže,
 - poruch příjmu potravy (mentální bulimie, mentální anorexie).

(3) Aktivita škol jsou cíleně směřovány k efektivní primární prevenci a eliminaci aktivit z oblasti neúčinné primární prevence.

(4) Tento metodický pokyn je určen pro právnické osoby vykonávající činnost škol zřizovaných MŠMT. Podpůrně je doporučován k využití i ostatním školám zapsaným do školského rejstříku a poskytovatelům služeb souvisejících se vzděláváním a výchovou.

Článek 2 Vymezení základních pojmů

(1) Primární prevence sociálně patologických jevů u žáků – základním principem strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti. Jedná se o oblast zabývající se prevencí v oblastech uvedených v Čl. 1 odst. 2 s cílem zabránit výskytu rizikového chování v daných oblastech, nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky

(2) Nespecifická primární prevence – veškeré aktivity podporující zdravý životní styl a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času, například zájmové, sportovní a volnočasové aktivity a jiné programy, které vedou k dodržování určitých společenských pravidel, zdravého rozvoje osobnosti, k odpovědnosti za sebe a své jednání.

(3) Specifická primární prevence – aktivity a programy, které jsou zaměřeny specificky na předcházení a omezování výskytu jednotlivých forem rizikového chování žáků. Jedná se o:

- a) všeobecnou prevenci, která je zaměřena na širší populaci, aniž by byl dříve zjišťován rozsah problému nebo rizika,
- b) selektivní prevenci, která je zaměřena na žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,
- c) indikovanou prevenci, která je zaměřena na jednotlivce a skupiny, u nichž byl zaznamenán vyšší výskyt rizikových faktorů v oblasti chování, problematických vztahů v rodině, ve škole nebo s vrstevníky.

(4) Efektivní primární prevence – kontinuální a komplexní programy, interaktivní programy, především programy pomáhající čelit žákům sociálnímu tlaku, zaměřené na zkvalitnění komunikace, nenásilné zvládání konfliktů, odmítání návykových látek, zvyšování zdravého sebevědomí, zvládání úzkosti a stresu apod.

(5) Neúčinná primární prevence:

- a) zastrašování, citové apely, pouhé předávání informací, samostatně realizované jednorázové akce, potlačování diskuse,
- b) hromadné aktivity nebo promítání filmu by měly být pouze doplňkem, na který by měl vždy navazovat rozhovor v malých skupinkách.

(6) Minimální preventivní program¹ – konkrétní dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností. Minimální

¹ § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

preventivní program je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení celého pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků školy. Minimální preventivní program je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence, podléhá kontrole České školní inspekce, je průběžně vyhodnocován a písemné vyhodnocení účinnosti jeho realizace za školní rok je součástí výroční zprávy o činnosti školy.²

Hlava II

Doporučené postupy v oblasti primární prevence sociálně patologických jevů u žáků

Článek 3

Začlenění primární prevence sociálně patologických jevů u žáků do školních vzdělávacích programů

(1) Do školního vzdělávacího programu vydaného ředitelem školy³ je začleněna problematika prevence sociálně patologických jevů u dětí, v případě není-li vydán rámcový vzdělávací program⁴ je tato problematika začleněna do osnov tak, aby se prevence sociálně patologických jevů u žáků stala přirozenou součástí školních osnov a výuky jednotlivých předmětů a nebyla pojmána jako nadstandardní aktivita škol.

(2) Každý pedagogický pracovník dbá, aby uplatňovaná prevence sociálně patologických jevů u žáků podle odstavce 1 byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence sociálně patologických jevů u žáků dotýká:

- a) oblast zdravého životního stylu (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity),
- b) oblast společenskovední (komunikace, sociální dovednosti a kompetence),
- c) oblast přírodovědná (biologie člověka, fyziologie, chemie),
- d) oblast rodinné a občanské výchovy,
- e) oblast sociálně-právní.

(3) Školní preventivní strategie (školní preventivní program)

- a) je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení,
- b) je součástí školního vzdělávacího programu, který vychází z příslušného rámcového vzdělávacího programu, popř. přílohou dosud platných osnov a učebních plánů,
- c) vychází z omezených časových, personálních a finančních investic se zaměřením na nejvyšší efektivitu,
- d) jasně definuje dlouhodobé a krátkodobé cíle,
- e) je naplánována tak, aby mohla být řádně uskutečňována,

² § 12 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

³ § 5 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

⁴ § 5 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

- f) se přizpůsobuje kulturním, sociálním či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí,
- g) oddaluje, brání nebo snižuje výskyt sociálně patologických jevů,
- h) zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí,
- i) má dlouhotrvající výsledky,
- j) pojmenovává problémy z oblasti sociálně patologických jevů dle čl. 1, odst. 1 a případné další závislosti, včetně anaboli, dopingu, násilí a násilného chování, intolerance a antisemitismu,
- k) pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, pacientům či dětem) při ochraně jejich lidských práv,
- l) podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity),
- m) poskytuje podněty ke zpracování Minimálního preventivního programu.

Článek 4

Systém organizace a řízení primární prevence sociálně patologických jevů u žáků

(1) MŠMT

- a) v návaznosti na schválené vládní dokumenty z oblasti primární prevence sociálně patologických jevů u žáků zpracovává příslušný koncepční materiál resortu na dané období,
- b) vytváří podmínky pro realizaci resortního systému prevence na národní úrovni v oblasti metodické a legislativní,
- c) každoročně vyčleňuje resortní finanční prostředky na primární prevenci,
- d) vytváří informační komunikační systém pro činnost resortního systému prevence,
- e) rozvíjí spolupráci v oblasti primární prevence na meziresortní úrovni,
- f) koordinuje činnost přímo řízených organizací (Výzkumný ústav pedagogický, Institut pedagogicko-psychologického poradenství, Národní institut pro další vzdělávání a Národní institut dětí a mládeže) v oblasti primární prevence a efektivně využívá jejich odborného potenciálu v oblasti metodické, vzdělávací, výzkumu a metodologie, v oblasti kontrolní využívá odborný potenciál České školní inspekce,
- g) svolává Výbor pro udělování certifikací programům primární prevence užívání návykových látek a na základě podkladů poskytnutých Agenturou pro certifikace při IPPP ČR uděluje certifikace,
- h) metodicky vede krajské školské koordinátory prevence.

(2) Krajský úřad (dále jen „KÚ“)

- a) koordinuje činnosti jednotlivých institucí systému prevence v resortu školství, mládeže a tělovýchovy na krajské úrovni a zajišťuje naplňování úkolů a záměrů obsažených ve Strategii prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy,
- b) v rámci organizační struktury krajského úřadu pověřuje vhodného pracovníka funkcí "krajského školského koordinátora prevence"
- c) vytváří podmínky pro realizaci Minimálních preventivních programů ve školách svého regionu a kontroluje jejich plnění (přerozdělování finančních prostředků

z Programů na podporu aktivit v oblasti prevence SPJ u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na daný rok – Program I),

- d) zabezpečuje funkční systém vzdělávání pedagogických a dalších pracovníků školství na úrovni kraje, zaměřený na zvyšování jejich odborné způsobilosti pro činnost v oblasti prevence,
- e) zařazuje do dlouhodobých záměrů vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji témata týkající se specifické i nespecifické primární prevence,
- f) v rámci koncepce školské politiky a své pravomoci zřizuje pedagogicko-psychologické poradny⁵ a vymezuje jejich územní působnost.

Krajskému úřadu se doporučuje každoročně vyčleňovat z jeho rozpočtu finanční prostředky určené výhradně na specifickou primární prevenci.

(3) Krajský školský koordinátor prevence

- a) za účelem koordinace činností realizovaných v rámci krajské koncepce (programu) prevence spolupracuje s krajským protidrogovým koordinátorem a koordinátorem prevence kriminality KÚ; spolu s nimi a s dalšími subjekty podílejícími se na prevenci v rámci kraje se aktivně účastní na vytváření a zdokonalování krajské koncepce (programu) prevence na příslušné období, prosazuje přitom naplňování úkolů a záměrů obsažených ve Strategii MŠMT,
- b) monitoruje situaci ve školách v regionu z hlediska podmínek pro realizaci Minimálních preventivních programů a navazujících aktivit v oblasti prevence,
- c) metodicky vede a spolupracuje s metodiky prevence v pedagogicko-psychologických poradnách zřizovaných krajem při koordinaci preventivních aktivit škol v rámci kraje a participuje na zajišťování pracovních porad (seminářů) pro školní metodiky prevence, kteří ve školách v kraji působí,
- d) provádí kontrolu naplňování Minimálních preventivních programů a připravuje jejich vyhodnocení, využívá jeho výsledků pro návrhy inovací v krajské koncepci a programu prevence a prostřednictvím hejtmána kraje je předkládá MŠMT,
- e) sumarizuje návrh na financování Minimálních preventivních programů a dalších aktivit v oblasti prevence ze státních zdrojů.

(4) Metodik prevence v pedagogicko-psychologické poradně (dále PPP)

- a) zajišťuje v PPP specifickou prevenci sociálně patologických jevů⁶ a realizaci preventivních opatření v oblasti územní působnosti vymezené krajským úřadem podle odstavce (2),
- b) zajišťuje koordinaci a metodickou podporu školních metodiků prevence⁷, organizuje pro ně pravidelné pracovní rady (semináře) a poskytuje jim individuální odborné konzultace,
- c) na žádost školy pomáhá ve spolupráci se školním metodikem prevence a dalšími pedagogickými pracovníky řešit aktuální problémy související s výskytem sociálně patologických jevů ve škole,
- d) udržuje pravidelný kontakt se všemi institucemi, organizacemi a jednotlivci, které se v kraji v prevenci angažují,

⁵ § 35 odst. 2 písm. j) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) a § 116 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů).

⁶ § 2 písm. c) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

⁷ § 5 odst. 3 písm. e) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

- e) spolupracuje s krajským školským koordinátorem prevence zejména při vypracovávání podkladů pro výroční zprávy či jiná hodnocení a při stanovování priorit v koncepci preventivní práce ve školství na úrovni kraje,
- f) pečuje o svůj odborný rozvoj formou dalšího vzdělávání v problematice specifické prevence,
- g) minimální rozsah činnosti metodika prevence v PPP je 0,5 úvazku, doporučený rozsah činnosti je plný úvazek⁸.

(5) Ředitel školy

- Vytváří podmínky pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů zejména
- a) zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci sociálně patologických jevů,
 - b) koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu a začleněním Školního preventivního programu do osnov a učebních plánů školního vzdělávacího programu školy⁹,
 - c) řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem sociálně patologických jevů ve škole¹⁰,
 - d) jmenováním školním metodikem prevence pedagogického pracovníka, který má pro výkon této činnosti odborné předpoklady, případně mu umožní studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence sociálně patologických jevů¹¹,
 - e) pro systematické další vzdělávání školního metodika v oblasti specifické primární prevence¹² a pro činnost školního metodika s žáky a zákonnými zástupci ve škole,
 - f) podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, školního psychologa/školního speciálního pedagoga, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování Minimálního preventivního programu¹³,
 - g) spoluprací s metodikem prevence v PPP a s krajským školským koordinátorem prevence,
 - h) podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na využívání volného času žáků se zřetelem k jejich zájmům a jejich možnostem a spoluprací se zájmovými sdruženími a dalšími subjekty.¹⁴

(6) Školní metodik prevence

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny právním předpisem.¹⁵

⁸ § 5 odst. 3 písm. e) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

⁹ § 18 písm. c) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, § 5 odst. 3 a § 29 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

¹⁰ § 7 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

¹¹ § 7 odst. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, § 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

¹² § 24 odst. 3 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

¹³ § 7 odst. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

¹⁴ § 32 odst. 1 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí).

¹⁵ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

(7) **Třídní učitel** (ve vztahu k primární prevenci):

- a) spolupracuje se školním metodikem prevence na zachycování varovných signálů¹⁶, podílí se na realizaci Minimálního preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- b) motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- c) zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy,
- d) získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

Článek 5

Minimální preventivní program

(1) Na tvorbě a realizaci Minimálního preventivního programu se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. Koordinace tvorby a kontrola realizace patří ke standardním činnostem školního metodika prevence, při tvorbě a vyhodnocování Minimálního preventivního programu školní metodik prevence dle potřeby spolupracuje s metodikem prevence v PPP¹⁷.

(2) Škola vždy zpracovává Minimální preventivní program, který podléhá kontrole České školní inspekce. K zahájení nebo rozvinutí prioritních preventivních projektů realizovaných jako součást Minimálního preventivního programu nebo k zabezpečení Minimálního preventivního programu může škola využít dotačního řízení v rámci „Programů na podporu aktivit v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT na daný rok (zpravidla se jedná o Program I – preventivní programy realizované školami). Uvedený program každoročně vyhlašují příslušné krajské úřady za podmínek stanovených manuálem pro předkladatele projektů vydaným MŠMT.

(3) Rozhodne-li se škola využít konkrétní dotační program dle odstavce 2, potom příslušné informace o programu a jeho podmínkách v daném regionu poskytuje příslušný krajský úřad.

Článek 6

Odměňování školního metodika prevence a metodika prevence v PPP

(1) Pedagogickému pracovníkovi, který vedle přímé pedagogické činnosti vykonává také specializované činnosti¹⁸, k jejichž výkonu jsou nezbytné další kvalifikační předpoklady, se poskytuje příplatek ve výši 1 000 až 2 000 Kč měsíčně.¹⁹

¹⁶ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – poradenské činnosti odst. 2.

¹⁷ příloha č. 1 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – informační a metodická činnost odst. 8.

¹⁸ § 9 odst. 1 písm. c) a odst. 2 vyhlášky č. 317/2005 o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků.

¹⁹ § 133 zákona 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Nezbytnými dalšími kvalifikačními předpoklady dle odstavce 1 se rozumí studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence sociálně patologických jevů v délce trvání nejméně 250 vyučovacích hodin ukončené obhajobou závěrečné písemné práce a závěrečnou zkouškou před komisí (program zahrnuje 250 hodin přímé i nepřímé výuky, včetně stáží na odborných pracovištích poskytujících poradenskou, intervenční a léčebnou pomoc – *dle Standardů pro udělování akreditací DVPP*).

(3) S přihlédnutím k náročnosti a odbornému zaměření činnosti školního metodika prevence není vhodné slučovat jeho funkci s funkcí výchovného poradce.

Článek 7

Doporučené postupy při výskytu sociálně patologických jevů ve škole a právní vymezení jednotlivých případů

Doporučené postupy řešení případů konzumace tabákových výrobků, alkoholu a OPL ve škole a případů souvisejících s krádežemi a vandalismem v prostředí škol jsou popsány v příloze č. 1.

Článek 8

Školní řád v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Doporučená úprava školního řádu školy a vnitřního řádu školského zařízení ve vztahu k prevenci sociálně patologických jevů ve školách a vzor „Souhlas zletilého žáka a studenta nebo zákonného zástupce nezletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL“ jsou uvedeny v příloze č. 2.

Hlava III

Závěrečné ustanovení

Článek 9

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j.: 14 514/2000-51 zveřejněný ve Věstníku MŠMT České republiky, sešit 10 z 29. srpna 2000.

Článek 10

Účinnost

Tento Metodický pokyn nabývá účinnosti dnem jeho zveřejnění ve Věstníku MŠMT České republiky.

Ing. Eva Bartoňová, v.r.
I. náměstkyně ministryně školství, mládeže a
tělovýchovy

I. Jak řešit případy související s užíváním návykových látek v prostředí škol a školských zařízení

„Krizový plán školy“

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky (m. j. omamné a psychotropní), které jsou schopné ovlivnit psychiku člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. **Patří sem také alkohol nebo tabák.** To, co je považováno za OPL, jedy a prekursory, stanoví ve svých přílohách zákon o návykových látkách.²⁰ Jsou to látky podléhající zvláštnímu způsobu zacházení.

V České republice není stanovena věková hranice pro užívání návykových látek (OPL, alkoholu i tabákových výrobků). Konzumace návykových látek není považována za protiprávní jednání. Jejich užívání osobami mladšími 18 let je ovšem považováno za nebezpečné chování. Každý nezletilec, který se takového jednání dopouští, má nárok na pomoc orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.²¹ Navádění k užívání návykových látek, nebo podpora takového chování u osob mladších 18 let jsou zakázány a takové jednání je přestupkem nebo trestným činem. Zakázán je rovněž prodej tabáku a alkoholických nápojů těmto osobám. Užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti není přípustné. Všichni zaměstnanci školy mají oznamovací povinnost k řediteli školy v případě, kdy žáci nebo studenti (dále jen „žáci“) omamné látky užívají, distribuují nebo u sebe přechovávají.

Při řešení problematiky spojené s užíváním návykových látek je třeba spolupracovat s celou řadou institucí. Spolupráce musí být navázána dříve, než nastanou problémy. Je třeba si vybudovat korektní vztahy s obvodním (místním) oddělením Policie ČR a znát kontakt na specialistu Policie České republiky na oddělení (odboru) obecné kriminality služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky na okresním (obvodním, městském) ředitelství, popř. správě kraje nebo správě hl.m. Prahy, který se zabývá odhalováním a dokumentováním kriminality dětí, závadového chování dětí, trestnou činností páchanou na mládeži a závadovým jednáním a spolupracuje se školami a školskými zařízeními. V rámci vytváření preventivních programů je užitečné být v kontaktu s Preventivně informační skupinou Policie ČR, která je zřízena u okresních (obvodních, městských) ředitelství policie. Dalšími důležitými kontaktními místy jsou orgány sociálně-právní ochrany dětí v obcích s rozšířenou působností, pracoviště městské (obecní) policie, školská poradenská a preventivně výchovná zařízení, regionální nestátní a neziskové organizace apod.

Doporučené postupy školy

- (1) Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.

²⁰ § 2 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů.

²¹ § 6 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

- (2) Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
- (3) Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.
- (4) Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
- (5) Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
- (6) Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
- (7) Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
- (8) Poskytovat žákům, kteří mají s užíváním návykových látek problémy, jakož i jejich zákonným zástupcům, informace o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace.
- (9) Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
- (10) V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

TABÁKOVÉ VÝROBKY

Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit.²² Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.

- (1) Prostory školy je třeba označit viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření.²³ Takto je třeba označit vnitřní i vnější prostory.
- (2) Školním řádem je nutné kouření v prostorách školy zakázat a stanovit sankce za porušování tohoto zákazu.²⁴

Konzumace tabákových výrobků ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

²² § 8 odst. 1 b) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

²³ § 9 odst. 1 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

²⁴ § 30 odst. 1 c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

- (3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.²⁵
- (4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- (5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

ALKOHOL

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.²⁶

- (1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.²⁷
- (2) Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

²⁵ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

²⁶ § 12 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

²⁷ § 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

- (7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.
- (8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
- (9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.²⁸ Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (10) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
- (12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka či studenta s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- (13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

- (1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:
 - a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
 - d) Zpracují stručný záznam o události.
- (2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:
 - a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 - b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
 - c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho

²⁸ § 10 odst. 4 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.²⁹

- d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

OPL

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo.³⁰ Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

- (1) Školním řádem škola stanoví zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanoví zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanoví rovněž sankci za porušení zákazu.
- (2) Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí,³¹ se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole

- (1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
- (2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- (3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
- (4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
- (5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.
- (6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

²⁹ příloha č. 3/II vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – metodické a koordinační činnosti odst. 9.

³⁰ § 187, § 187a, § 188 a § 188a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

³¹ § 167 odst. 1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

- (7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
- (8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.
- (9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).
- (10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte.³² Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
- (11) V případě uživatelova zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
- (12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
- (13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
- (14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.
- (15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

- (1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
- (2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
- (3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

³² § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

- (4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
- (5) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- (3) O nález sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- (4) O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- (5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

- (1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- (2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- (3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

II. Jak řešit případy související s krádežemi a vandalismem v prostředí škol

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat preventivně proti krádežím

- (1) Ve školním řádu uvést, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.
- (2) Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola ve školním řádu, školské zařízení ve vnitřním řádu:
 - a) zdůrazní, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nemají žáci do školy nebo školského zařízení nosit
nebo
 - b) ředitel školy ve školním řádu určí způsob zajištění těchto předmětů na určeném místě.

I v případě, že bude žákům doporučeno nenosit do školy věci nesouvisející s vyučováním, nelze se odpovědnosti za škodu způsobenou na vnesených nebo odložených věcech jednostranně zprostit a za klenoty, peníze a jiné cennosti se odpovídá do výše 5 000 Kč (§ 1 nařízení vlády č. 258/1995 Sb., kterým se provádí občanský zákoník); pokud budou věci převzaty do úschovy, hradí se škoda bez omezení.³³
- (3) Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímvaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

- (1) O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
- (2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.
- (3) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

- (1) Ve školním řádu uvést, že každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

³³ § 433 a 434 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

- (2) V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

- (1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.
- (2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- (3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Příloha č. 2 k č.j.: 20 006/2007-51

Doporučení na doplnění školního řádu v oblasti prevence užívání návykových látek

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky³⁴, ve škole s nimi manipulovat³⁵. To neplatí pro případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením.

Požívání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

(1) V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.³⁶

(2) Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky.³⁷

- (4) Distribuce³⁸ dle § 187 trestního zákona a šíření OPL dle § 188 trestního zákona je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě takový trestný čin překazít a učíní tak v každém případě včasným oznámením věci policejnímu orgánu³⁹

³⁴ § 89 odst. 10 zákona 140/1961 Sb., trestní zákon - návykovou látkou se rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní láky a ostatní látky způsobící nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.

³⁵ manipulací pro účely školního řádu se rozumí přinášení, nabízení, zprostředkování, prodej, opatření, přechovávání

³⁶ § 7 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.

³⁷ § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí.

³⁸ a další formy jednání uvedené v zákoně č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

³⁹ § 167 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon.

Krizový plán SOŠ a SOU Nymburk

(Jak postupovat když)

V RÁMCI PREVENCE JE POTŘEBA SOUSTAVNĚ VĚNOVAT ZVÝŠENOU POZORNOST JAKÝMKOLIV ZMĚNÁM V CHOVÁNÍ I V PROSPĚCHU, JENŽ SE U JEDNOTLIVÉHO ŽÁKA, PŘÍPADNĚ V KOLEKTIVU TŘÍDY VYSKYTNOU. PŘI JAKÉKOLIV ZMĚNĚ CHOVÁNÍ NEBO I PODEZŘENÍ JE VŽDY NUTNÉ:

- Pokud se týká jednotlivce, promluvit si s ním v bezpečném a chráněném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny.
- O zjištěných poznatcích informovat třídního učitele, příp. ředitele školy, metodika prevence, výchovného poradce.
- Pokud se změna týká celého kolektivu, přenechat šetření na metodikovi prevence, který je proškolený v řešení sociálně patologických jevů.
- Třídní učitel o zjištěném stavu informuje zákonné zástupce žáků a s ohledem na situaci buď individuálně nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky, zákonným zástupcům nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení.

Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení školy. Mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

Učitelé při podezření na zanedbání povinné péče o dítě, tělesné tresty, domácí násilí apod. upozorní zákonné zástupce. Pokud nedojde k pozitivní změně, hlásí situaci na OSPOD, případně Policii ČR.

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem

Při nálezů neznámé látky

1. MOŽNOST

- a) Zajistí-li učitel podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v **přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky.**
 - b) Na obálku napíše **datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka.** Obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru.
-

- c) Poté bezodkladně **vyrozumí policii**. Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy. Při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost **policistou písemně potvrdit**.
- d) Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka (zajištěná stejným způsobem) přivolanému lékaři, který její převzetí škole písemně potvrdí.

2. MOŽNOST

- a) Učitel neznámou látku **ponechá na místě nález**.
- b) Učitel bezodkladně **informuje vedení školy a zavolá policii**.
- c) Učitel do příjezdu policie **zajistí dohled** na místě nález, příp. zadrží žáka, u něhož byl nález učiněn.

Při ohrožení zdraví žáka

V případě ohrožení zdraví žáka v důsledku podezření na požití omamné látky je postup shodný s postupem když se žákovi udělá ve škole nevolno:

- a) Dítě jevící příznaky užití omamné látky **je odvedeno ze třídy** do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijde zákonný zástupce (rodič) nebo lékařská služba. Učitel zajistí nad dítětem **dohled dospělé osoby**.
- b) Škola **bezodkladně informuje zákonné zástupce** žáka o blíže nespecifikovaných zdravotních potížích žáka. Zákonní zástupci jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření.

Zákonný zástupce si přijde do školy pro žáka

- Zákonný zástupce je seznámen se zdravotními potížemi
- Škola na něho apeluje, aby s dítětem navštívil lékaře.
- Učitel ho odkáže na odborníky na specializovaném pracovišti (PPP).

Zákonný zástupce si do školy pro dítě nepříjde

Škola přehodnotí zdravotní stav žáka, pracovník školy **zavolá lékařskou službu** nebo **zajistí převoz k lékaři s doprovodem dospělé osoby**. Škola také o události informuje OSPOD. Zákonný zástupce žáka je o postupu školy neprodleně informován.

- c) Škola **vyhotoví zápis** průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezit případné přítomnosti žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole:
 1. Ve školním řádu je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek, včetně pomůcek pro jejich výrobu a použití, v areálu školy.
 2. Proběhne třídní schůzka rodičů, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami metodika prevence a výchovného poradce. Rodiče jsou dále seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy.
 3. Žák, který prokazatelně užil omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán.
 4. Škola vyzve nejrychlejší cestou rodiče žáka k jednání se školou. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola doporučí rodičům žáka specializovanou pomoc odborníků, vyhotoví dva zápisy z jednání, jeden obdrží rodiče žáka, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky TU, ŠMP, VP, vedení školy.

5. Žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky a to nejen v areálu školy.
6. Tříde, v níž se problém objevil, bude věnována zvýšená péče.
- d) **Škola vždy informuje OSPOD v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou nebo alkoholem nebo je v akutním ohrožení zdraví po požití drogy.**

Při podezření, že žák zneužívá návykové látky

Třídní učitel, metodik prevence, výchovný poradce, či pověřený pracovník:

- a) Provede **diskrétní šetření** – zjistí citlivě co nejvíce informací (od spolužáků, rodičů, z poradny apod.
 - b) Provede **pohovor s dítětem** – podle vztahu pracovníku s dítětem buď osobně nebo za přítomnosti jiného učitele, nebo jiné osoby (psychologa, sociálního kurátora, pracovníka oddělení pro dítě, kontaktního centra apod.) a doporučí mu rozhovor s odborníkem (Linka důvěry, PPP, zdravotní zařízení, SVP apod.).
- Po důvodném podezření:
- c) Citlivě **informuje zákonné zástupce** a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy – nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku a ohrožení života.
 - d) V případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí škola OSPOD.
 - e) Pokud není v silách školy společně s rodiči problém vyřešit, doporučí škola rodičům další možnosti, kde mohou najít odbornou pomoc.

Postup školy při šetření zneužívání návykových látek nebo páchání trestné činnosti, plnění oznamovací povinnosti:

Vstup policie do školy

Zaměstnanci školy se snaží (při šetření orgánů Policie ČR v prostorách školy) v zájmu žáků o spolupráci a vzájemný respekt všech zúčastněných osob.

1. Policista je povinen prokázat se – stejnojmenně s identifikačním číslem, služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie.
2. V případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy ověří totožnost telefonickým dotazem na příslušném pracovišti Policie ČR.
3. Ředitel nebo jeho zástupce se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvody, jež k němu vedou.

Předvolání a předvedení žáka, podání vysvětlení a výslech

Policie ČR může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést žáka mimo školu. Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, k převezení žáka je použito vozidlo v civilním provedení.

1. Škola zajistí **dohled dospělou osobou** po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu a to i v případě, že je proveden ve škole. **Písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum.**
Po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo je předán zákonnému zástupci.
2. **Vyrozumění rodičů** provádí policista **předem** (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže), v případě, že tak neučinil, informuje rodiče třídní učitel – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou.
Pozn.: policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. Podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými.
3. Na požádání policie ředitel školy **poskytne vhodnou místnost** k šetření žáka ve škole, zajistí také **pedagogický dozor**.

4. Osoby přibrané k výslechu (dozor) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušení nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchaného žáka.
5. **Pro děti a mládež platí v plné míře presumpce neviny!!!**

OZNAMOVÁNÍ TRESTNÉ ČINNOSTI

1. V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, **ohlásí to řediteli školy** a následně je proveden **písemný zápis**.
2. Škola musí celou záležitost **oznámit Policii ČR**.

Trestnou činností se rozumí například: držení a distribuce OPL, násilí vůči druhým osobám, rvačka, loupež, krádež, vydírání, neoprávněné užívání cizí věci, poškozování cizí věci, pohlavní zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, vzbuzení důvodné obavy a další formy jednání a chování ve škole i mimo školu, blíže specifikované v příslušných právních normách.

Doporučený postup při podezření, či při skutečném výskytu tzv. „šikany“

- ✓ Škola je povinna řešit šikanu ve škole a na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a rodičů.
- ✓ **Diagnostiku a vyšetřování šikany provádí osoba, která má odpovídající kvalifikaci a má také sílu celý proces ustát. Důležité je mít vždy spolehlivou oporu (ve vedení školy, mezi kolegy, u ředitele školy atd....).**

1. krok - Odhad závažnosti dané situace - okamžitě informovat výchovnou komisi (vedení školy, ŠMP, VP, TU, U, VDM) - velmi důležité je určit, zda-li vzniklý problém vyřešíme sami nebo zda musíme zahájit spolupráci s odborníkem, jde zejména o:

- a) způsob chování, výpovědi obětí a svědků
- b) závažnost a četnost agresivních projevů
- c) čas – jak dlouho šikanování trvá
- d) počet agresorů a obětí
- e) oznámení vedení školy, plán řešení a vymezení rolí – jednotný postup pracovníků školy

2. krok - Rozhovory se svědky, s obětí a s agresorem (ŠMP+VP+TU nebo U a VDM)

- **rozhovor se svědky a s osobou, která na problém upozornila**
 - nereagovat obranně
 - nezpochybňovat
 - chránit zdroj a obsah informací
 - zvýšit pozornost ve třídě, kde se problém objevil
 - ověřování informací:
 - spolupráce s dalšími svědky důležití jsou žáci, kteří sympatizují s obětí
 - rozhovor se svědky nejlépe mezi čtyřma očima (např. po vyučování, požádat o odnesení pomůcek do kabinetu), aby ostatní nevěděli co se děje (ochrana oběti i svědků)
 - vše zapsat
- **rozhovor s obětí**
 - rozhovor vést diskrétně, aby o něm ostatní nevěděli

- nereagovat obranně
- nezpochybňovat
- ověřovat výpovědi
- neslibovat něco, co nemůžeme splnit
- vše zapsat

Individuální rozhovory se svědky

- Nikdy nekonfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonné zástupce !!!
- Konfrontaci svědků připustit, pouze při protichůdných informacích !!!

Ochrana obětí

- Zvýšená pozornost v kolektivu - zpřísnit dozory (kontrolovat pohyb dětí na WC, cestou do školy a ze školy, po dobu šetření je možné se souhlasem vedení nechat oběť doma.
- Doporučit rodičům odborníka z PPP, SVP nebo jinou vhodnou instituci.

Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

- Popis a zmapování vzniklé situace.
- Utrídění informací (porovnání důkazů, znalost vztahů v kolektivu).

3. krok – výchovná komise

Na jednání budou přítomni: členové výchovné komise + rodič + odborník na danou problematiku (postih agresora – odkaz na Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikánování mezi žáky škol a školských zařízení, čl. 5 – výchovná opatření).

Návrh postupu průběhu jednání výchovné komise:

- Úvod, přivítání.
- Seznámení rodičů s problémem.
- Postoj školy k nevhodným projevům chování – vedení školy.
- Vyjádření zákonných zástupců (rodičů) žáků.
- Návrh zákonných zástupců, jak zlepšit situaci svého dítěte (agresora)- spolupráce se školou.
- Seznámení rodičů s možnými řešeními, které navrhuje škola.
- Dohodnout se na časovém horizontu (z hlediska nápravy chování agresora) – TU.
- Zpětná kontrola – TU.
- Upozornit rodiče na možné další přísnější výchovné opatření v případě selhání.

Zákonní zástupci žáků by měli být zváni na jednání ve škole jednotlivě, písemnou formou. Z každého jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, předmět jednání, závěrečná ustanovení, podpisy všech zúčastněných a souhlas rodičů s navrhovaným opatřením).

Rozhovor se zákonnými zástupci obětí (výchovná komise)

- ✓ Informovat zákonné zástupce o zjištění, závěrech, případně dalších opatřeních.
- ✓ Časový horizont pro sledování situace-14 dní informace o situaci – rodinné a školní klima.
- ✓ Postup při další spolupráci (ochrana obětí).

Kontakt na instituce / konkrétní odborníci zabývající se problematikou šikany:

- Pedagogicko-psychologická poradna Nymburk.
- Praktický lékař (v budově školy je ordinace praktického lékaře).

4. krok – Práce s celou třídou

- Uzavření celé záležitosti vedením školy ve třídě (VP, ŠMP, TU).
- Nastavení pravidel v kolektivu - *TU* + *ŠMP* a informování pedagogického sboru.
- Průběžné sledování klimatu ve třídě.
- Cíleně pracovat na zlepšení vztahů v kolektivu, v případě pokračující šikany kontaktovat ŠMP, VP, popřípadě odbornou instituci.

Základní strategie při vyšetřování tzv. „šikany“

Hlavní zásady:

- **Je třeba ochránit informátory a oběť před pomstou agresorů !!!**
- **Vyšetřování obětí i svědků, ale i agresorů je realizováno tak, aby ostatní nemohli vyhodnotit, co kdo řekl !!!**

Pět kroků vyšetřování:

1. Rozhovor s oznamovatelem a s obětí.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální rozhovory se svědky.
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
6. **Nikdy nekonfrontovat oběť a agresora !!!**

Cíle vyšetřování:

1. Kdo je obětí? Kolik je obětí?
2. Kdo je agresorem? Kolik jich je?
3. Kdo je iniciátorem, kdo se pouze účastní ?
4. Co, kdy, kde a jak konkrétního dělali agresori obětem?
5. K jakým závažným agresivním projevům došlo?
6. Kde byli a co dělali ostatní svědkové?
7. Jak dlouho šikanování trvá?

Výpovědi k jednotlivým otázkám je nutné zapsat a uspořádat do důkazního materiálu.

V Nymburku 28. srpna 2024

.....
Ing. Jiří Hubálek
ředitel SOŠ a SOU Nymburk